

tante's magazine

Extra!
Inspiratieboekje

Pagina 4

Leven met dementie

Er is nog zoveel mogelijk

Pagina 14

Intimiteit in het verpleeghuis

P7 Jubilarissen // P8 Samenwerking zorgmedewerker en mantelzorg // P12 Het werk van de mantelzorgconsulent // P17 Op de cover // P20 Puzzelen // P22 Werken en mantelzorgen // P24 Palliatieve zorg // P28 Meedenken over mantelzorg // P32 Nieuwtjes // P33 Verhuizen naar Onze Stede // P34 Bouwplannen van tanteLouise // P36 De vrijwilliger // P38 Dik verdiend

**tante
Louise**

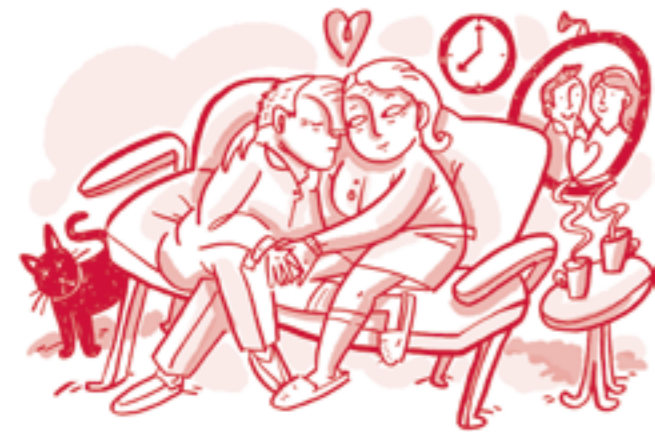
de beste zorg
waar thuis ook is

8
Samenwerking zorgmedewerker en mantelzorg
 De sleutel is communicatie

12
Het werk van José van der Linden
 De mantelzorgconsulent

14
Verpleeghuis vol liefde 🇳🇱
 Intimiteit in het verpleeghuis

24
Palliatieve zorg
 De laatste fase van het leven

36
De vrijwilligersapp
 Gewaardeerd met een vette '8'

Onmisbaar

De nationale Dag van de Mantelzorg komt er weer aan: op 10 november zetten we in Nederland alle mantelzorgers in het welverdiende zonnetje. Daarom valt deze editie van tante's magazine niet alleen bij onze medewerkers en vrijwilligers, maar óók bij mantelzorgers van tanteLouise op de mat. Een magazine waarin we speciale aandacht besteden aan het onderwerp mantelzorg en andere thema's zoals dementie, palliatieve zorg en intimiteit. Met uitneembaar katern over samen herinneringen maken. Deel gerust met familie en vrienden waarmee je de zorg voor je naaste deelt.

Als mantelzorg van mijn vader van 88 en moeder van 81 weet ik hoeveel tijd en energie het kost om naast een fulltime baan ook nog eens voor je dierbaren te zorgen. Mijn ouders wonen nog zelfstandig maar hebben wel zorg en hulp nodig. Samen met mijn broer en zus probeer ik ze zo zelfredzaam mogelijk te houden.

Mantelzorgers zien we bij tanteLouise als een onmisbare schakel in de zorg voor onze bewoners. Jullie inzet, liefde en doorzettingsvermogen zijn bewonderenswaardig en verdienen alle erkenning. De Dag van de Mantelzorg is een moment om stil te staan bij de waardevolle rol die mantelzorgers spelen.

Het is ook een gelegenheid om te benadrukken hoe belangrijk de samenwerking tussen zorgprofessionals en informele zorg is. Professionele medewerkers brengen expertise en structuur, terwijl de mantelzorgers en niet te vergeten de groep vrijwilligers de persoonlijke en emotionele steun bieden die zo belangrijk is. Alleen door samen te werken en goed af te stemmen kunnen we de best mogelijke zorg geven.

Deze samenwerking zal binnen tante een steeds grotere rol spelen, nu we ons meer richten op het versterken van de zelfredzaamheid en autonomie van cliënten. Samen met mantelzorgers, vrijwilligers, het netwerk en natuurlijk onze medewerkers kijken we op welke manier we dit kunnen invullen. Vanuit mijn eigen werkervaring in het hospice heb ik gezien wat mantelzorg en vrijwilligerswerk kan doen voor het geluk van onze bewoners. Jullie aanwezigheid en zorg maakt het verschil. Daarom wil ik bij deze een woord van dank uitspreken. Jullie zijn van onschatbare waarde.

Veel leesplezier!

Leanne Otto, manager kortdurende zorg en behandeling

En nog veel meer leesvoer...

- P8 Leven met dementie
- P17 Op de cover
- P18 De rol van de mantelzorg
- P20 Puzzelen
- P22 Werken en mantelzorgen tegelijk
- P28 Meedenken over mantelzorg
- P30 Herinneringen maken met...
- P32 Tante's nieuwtjes
- P33 Verhuizen naar Onze Stede
- P34 Strategisch Huisvestingsplan van tanteLouise
- P38 Dik verdiend

Leven met dementie: er is nog zoveel mogelijk

Het geheugen is als een boekenkast. Bij dementie is het verwerken van nieuwe informatie verstoord. De boeken die er het laatst in kwamen, gaan er als eerste weer uit. Dat is moeilijk voor de persoon zelf, maar ook voor hun naasten. Toch is het nog zeker mogelijk om nieuwe routines aan te leren en gelukmomentjes te creëren. Drie specialisten leggen uit hoe dat werkt en wat mantelzorgers hierin kunnen betekenen.

Gezonde leefstijl vertraagt dementie

Rudi Dierckx is specialist ouderengeneeskunde en werkt al bijna 25 jaar bij tanteLouise. Door de jaren heen zag hij hoe de visie op en de omgang met dementie kantelde: "In mijn beginjaren zag je veel mensen met dementie die als kasplantjes op bed lagen. Dat eindstadium van dementie duurt nu veel korter, of mensen zijn al overleden aan

andere aandoeningen voor het zover komt. Mensen worden nu veel meer cognitief uitgedaagd en gestimuleerd tot sociale interactie, beweging en deelname aan activiteiten. Hierdoor benut je een soort restcapaciteit van de hersenen en vertraagt de ontwikkeling van dementie."

Er wordt steeds meer bekend over dementie. Zo kan een gezonde leefstijl de kans op het krijgen van de ziekte met wel 30 procent terugdringen. "TanteLouise werkt mee aan een grootschalig academisch onderzoek, waar 10.000 mensen gedurende lange tijd worden gevolgd. Dat is vanuit de visie dat dementie vaak al heel lang sluimert, soms al 30 jaar, voordat de eerste symptomen zich openbaren. Het doel is dat we dementie al in zo'n heel vroeg stadium kunnen signaleren. Door dan al in te grijpen met nieuwe, nog te ontwikkelen medicijnen, hopen we te voorkomen dat de ziekte zich ontwikkelt. Het is nog toekomstmuziek, maar het gaat wel snel", zegt Rudi.

Leven in verantwoorde vrijheid

Ook de visie op dementiezorg verandert in rap tempo. "Op verschillende locaties van tante begonnen we ongeveer 15 jaar geleden met 'Leven in verantwoorde vrijheid'. Dat betekent dat we uitgaan van maximale vrijheid voor de bewoner, zoveel als de persoonlijke situatie toestaat", zegt Marcha Kwisthout, manager langdurige zorg en behandeling. "Mensen met dementie waren vaak onrustig, angstig of gefrustreerd als ze op een gesloten afdeling zaten. Met behulp van domotica laten we nu de deuren automatisch opengaan. Wat blijkt? Een open deur is vaak genoeg. Mensen kijken dan even naar buiten en blijven vervolgens gewoon op de afdeling. De mensen die echt naar buiten willen en daarvoor geautoriseerd zijn, kunnen dat nu. Ze dragen een armband met GPS. En mocht er iets misgaan, of weten ze de weg terug niet meer, dan is een druk op de knop voldoende om een verzorger op te roepen."

Deze vrijheid en zelfredzaamheid vinden mantelzorgers soms wel eng: "Daarom moeten we de omgeving meenemen in wat de bewoners aanleren. Mantelzorgers zijn soms geneigd om risico's te mijden of taken weer over te nemen omdat dat makkelijker, sneller of veiliger is. Maar risico's horen bij het leven. Door alle denkbare risico's weg te halen, ontstaan er weer nieuwe risico's: als mensen minder bewegen en cognitief minder worden uitgedaagd, kan de ziekte sneller verlopen, of komen mensen makkelijker ten val", vervolgt Marcha.

Zelfstandig boodschappen doen

Marcha pleit ervoor om het hele informele netwerk te betrekken bij de zorg. Daar horen bijvoorbeeld ook de supermarktmedewerker en buurtbewoners bij. "Uitleg geven en begrip kweken is nodig. Sommige bewoners met dementie gaan opnieuw zelfstandig boodschappen doen. Als het afrekenen dan toch even niet lukt, is dat een negatieve ervaring die tot faalangst kan leiden. Het helpt als een supermarktmedewerker dat begrijpt, de boodschappen toch meegeeft en de betaling achter de schermen regelt."

Zelfredzaamheid kan ook gaan om kleine dingen, als het zelf koffie zetten of helpen bij het klaarmaken van het eten. Demi Havermans is psycholoog bij tante. Zij legt uit dat er bij het aanleren van nieuwe routines soms gebruik wordt gemaakt van herinneringen. "Daar hebben we ook de mantelzorgers bij nodig, zij kennen die oude routines en het netwerk van hun naasten. We leren bewoners nieuwe routines stapje voor stapje aan en maken de kans op fouten zo klein mogelijk. We helpen een bewoner bijvoorbeeld om zelf naar het restaurant te gaan. Onderweg komen ze liften tegen, die bediend moeten worden. We pakken elke keer een klein stukje van dat proces, herhalen dat en voegen een nieuw stapje toe. We geven in het begin veel hints en bouwen dat langzaam af."

Marcha: "Via trial and error leren, dat werkt niet meer. Als mensen de fout in gaan, dan blijft dat hangen en durven ze niet meer. Ook de motivatie moet er zijn. Zo ben ik zelf geen fan van boodschappen doen. Als je tegen mij zou zeggen 'kom, ik ga je helpen om zelf boodschappen te doen', dan komt dat niet aan. Je moet naar dingen zoeken die mensen zelf belangrijk vinden of willen oppakken."

"Als mantelzorgers en verzorgers met elkaar overleggen, kun je de kennis van 'wat was' combineren met wat is"

Leven in het hier en nu

Daar waar vroeger veel gebruikt werd gemaakt van reminiscentie, oftewel het ophalen van herinneringen, draait de huidige aanpak veel meer om het hier en nu. "Voorheen zag je dat zorginstellingen nog wel eens volledig in de stijl van de jaren '70 waren ingericht. Dat maakt het aanleren van nieuwe routines alleen maar moeilijker. Immers het leven en de omgeving is in de tijdgeest van nu. Het verkeer is drukker, in de winkel hoor je allerlei bliepjes en het koffiezetapparaat is een futuristisch ding. We moeten mensen leren daarmee om te gaan", zegt Marcha.

Om positieve emoties op te kunnen roepen, is het ophalen van herinneringen juist wel weer belangrijk. Demi: "Het mooiste is als je het hier en nu kunt combineren met herinneringen en emoties. De zorgrobot SARA is daar een mooi voorbeeld van: nieuwe technologie, waarmee je onder andere muziek en filmpjes van vroeger laat horen en zien. Bij vergevorderde dementie kunnen mensen vaak niet meer over gebeurtenissen vertellen, maar de emotie die daarbij hoorde, blijft wel bestaan. De robot speelt daarop in."

Stimuleren, motiveren of juist volgen

Wat wel en niet werkt is bij iedereen verschillend. Rudi: "Het is een kwestie van zoeken naar een balans tussen stimuleren en motiveren enerzijds en volgen anderzijds. De een is gebaat bij stimuleren, bij de ander moet je juist niet al te ver doorduwen. Dat verandert steeds weer. Daarom is 'hoe gaat het met u' de standaardvraag waar we elk gesprek mee moeten beginnen." "Bedenk ook steeds hoe je zelf behandeld wilt worden, gewoon als persoon. Als je zelf al ergens geïrriteerd van raakt, stel je dan voor hoe het is voor iemand die de controle op het leven steeds verder verliest. Probeer daarom zoveel mogelijk mee te bewegen. Is het hoogzomer, maar wil iemand toch een vest aan trekken? Laat het. Als je er tegenin gaat, creëer je alleen een strijd. Mensen veranderen ook; dingen die een bewoner vroeger leuk of fijn vond om te doen, kunnen nu irriteren of frustreren. De verzorgers maken de bewoners 24/7 mee. Als mantelzorgers en verzorgers met elkaar overleggen, kun je de kennis van 'wat was' combineren met wat is", zegt Demi.

Samen genieten

Rudi besluit: "Ik had ooit een bewoner die altijd heel gezond leefde en macrobiotisch at. Op een gegeven moment zat ze aan de frites met mayonaise. Dochter geschokt, maar die mevrouw genoot er zichtbaar van. Dan moet je dat gewoon lekker laten gebeuren. Soms zie

ik dat mantelzorgers heel druk zijn met zorgen en geen tijd nemen om samen te genieten. Het gaat dan niet per se om grote gebeurtenissen, die kunnen juist onrust geven. Geluk zit 'm vooral in de kleine dingen: een taartje eten of een bezoek van de kleinkinderen."

Dementie is er in zo'n vijftig verschillende vormen. Vier daarvan komen het meest voor.

We zetten ze hieronder op een rijtje:

- In 7 van de 10 gevallen van dementie gaat het om Alzheimer. Alzheimer is een progressieve ziekte: er raken steeds meer hersencellen beschadigd. Alzheimer begint vaak met geheugenproblemen en moeite hebben met alledaagse handelingen, zoals het boodschappen doen, organiseren van maaltijden of kleine uitstapjes. Mensen kunnen steeds minder zelf; hebben hulp nodig met wassen en aankleden. Ook wordt de taal steeds armer. Het verloop van de ziekte en de levensverwachting verschilt per persoon. Dat kan gaan van 3 tot 20 jaar. De gemiddelde levensverwachting voor iemand met de ziekte van Alzheimer is 6,5 jaar.
 - Een tweede veel voorkomende vorm is vasculaire dementie, veroorzaakt door schade aan de bloedvaten van de hersenen. De symptomen zijn afhankelijk van het hersengebied waar de schade ontstaat. Zo kan er een traagheid in praten of juist een probleem in de motoriek ontstaan. Vasculaire dementie is voor naasteen moeilijker te herkennen, omdat het grillig verloopt: goede en slechte dagen wisselen elkaar af. Iemand kan geleidelijk achteruitgaan, maar het kan ook plotseling slechter gaan. Gemiddeld leven mensen nog vijf jaar na de diagnose, maar het komt ook voor dat mensen meer dan vijftien jaar met de ziekte leven. Het hangt af van leeftijd, de ernst van de ziekte en de aanwezigheid van andere ziektes. Als iemand aan vasculaire dementie overlijdt, komt dat meestal door een beroerte of hartinfarct.
 - Lewy body dementie (LBD) is verwant aan de ziekte van Parkinson. Deze ziekte gaat vaak samen met bewegingsstoornissen, zoals trillen en beven en moeilijker bewegen. Ook concentratieproblemen, wanen of hallucinaties en gedragsproblemen zoals forse agitatie zijn symptomen. LBD komt minder vaak voor dan Alzheimer en vasculaire dementie.
 - In slechts 1-2 procent is er sprake van Frontotemporale dementie (FTD). Vaak begint FTD bij mensen rond de 50 jaar met een verandering in gedrag. Hierdoor wordt deze vorm vaak niet als dementie herkend en krijgen patiënten onterecht het stempel burn out of depressie. Ook ontremd gedrag of taalproblematiek komen regelmatig voor. FTD kan daardoor op sociaal vlak grote gevolgen hebben.
- Overigens laat dementie zich niet gemakkelijk in hokjes plaatsen. Een combinatie van verschillende vormen komt dan ook veel voor. Meer informatie over dementie vind je op: www.tantelouise.nl/zorgaanbod/specifieke doelgroepen/dementie. Op deze pagina kun je ook een folder van tanteLouise downloaden met uitleg en tips over de omgang met mensen met dementie.*

Deze collega's vieren een werkjubileum in de maanden januari t/m juni 2025.

Weten wie in 2024 jubileert?
Kijk dan in het zomernummer van tante's magazine.

Proficiat voor
alle jubilarissen!

Januari

- Taslima Sadiq | Moermont | 12,5 jaar
- Eda Altun - Emil | Stuijvenburgh | 12,5 jaar
- Astrid Huntelerslag - Kools | Palliatief consultatieteam | 12,5 jaar
- Jose Bruijn - Janssens | Hoogerwaard | 12,5 jaar
- Kelly Makkes | Moermont | 12,5 jaar
- Anneke van Gaans | Vissershaven | 12,5 jaar
- Barbara Elenbaas - Theunisse | GRZ | 25 jaar
- Karin Beens | Bosgaard | 25 jaar
- Sonja Agterdenbos - den Hollander | Jacqueline | 25 jaar
- Monique Carpentier - Brooijmans | Bosgaard | 25 jaar
- Maria Bennebroek - Nuijten | Hof van Nassau | 25 jaar
- René Wagenaars | Het Nieuwe ABG | 40 jaar
- Angèle Nuijten | Mariahove | 40 jaar

Februari

- Wendy Kolman - van Kouwen | Gespecialiseerd verpleegkundige | 12,5 jaar
- Cynthia Vondel - Juarez Notenboom | Gespecialiseerd verpleegkundige | 25 jaar
- Hanita Ots | Mariahove | 25 jaar
- Marga Kuijlen - Somers | Servicebureau | 40 jaar

Maart

- Megan Hoven | Specialistisch team | 12,5 jaar
- Elene Verberk - Reuvers | Bosgaard | 12,5 jaar
- Liza Urbanus | Planbureau | 12,5 jaar
- Claudia Borgmeijer - Teljeur | Hoogerwaard | 12,5 jaar
- Kimberly Kapelle | VanThuisUit | 12,5 jaar
- Denise Romme - van der Gaag | Kardinaal de Jonglaan | 12,5 jaar

- Samantha van Elzakker | Moermont | 12,5 jaar
- Rian Nuiten | Hof van Nassau | 40 jaar

April

- Daniela Hopmans | Planbureau | 12,5 jaar
- Connie van der Ent - Lindenberg | Moermont | 12,5 jaar
- Colinda Bazen | Stuijvenburgh | 12,5 jaar
- Nancy van der Kolk - Dijkstra | Hof van Nassau | 25 jaar
- Sabrina Quaak - Snoek | Moermont | 25 jaar
- Dennis Taal | Servicebureau | 25 jaar
- Fatima Ameksa - Taleb | Het Nieuwe ABG | 25 jaar

Mei

- Wafaa Treijen - Hdaida | Servicebureau | 12,5 jaar
- Jente Krijnen | Servicebureau | 12,5 jaar
- Iris Bout | Bosgaard | 12,5 jaar
- Coby van Ierland - Dorst | Servicebureau | 25 jaar
- Elisabeth Richter | Hoogerwaard | 25 jaar
- Ineke van Aert - Veraart | Hof van Nassau | 25 jaar
- Angelique Vermunt | Moermont | 25 jaar
- Jannie de Vos | Kardinaal de Jonglaan | 25 jaar
- Jeannette Bruel | Moermont | 25 jaar
- Anita Verheugt - Wijgerse | Servicebureau | 25 jaar
- Addy van Dooremaal | Jacqueline | 40 jaar

Juni

- Jacqueline de Korte | Kardinaal de Jonglaan | 12,5 jaar
- Natasja de Wit - Gillesen | Hoogerwaard | 12,5 jaar
- Ulrike de Rond | Moermont | 12,5 jaar
- Ad Wijmans | Mariahove | 25 jaar
- Meriam van Broekhoven | GRZ | 40 jaar
- Esther van Tilborg - Muller | Hoogerwaard | 40 jaar
- Annemiek Lambrechts | Het Nieuwe ABG | 40 jaar

Samenwerking zorgmedewerker en mantelzorger: **de sleutel is communicatie**

Mantelzorgers zijn heel belangrijk in de zorg voor de bewoners en cliënten van tanteLouise. Dat wordt in de toekomst alleen maar meer. Vaak loopt de samenwerking tussen mantelzorger en zorgprofessional heel goed, al is het soms nog zoeken. Anneke Jansen-de Kock is mantelzorger voor haar moeder, die in Residentie Moermont in Bergen op Zoom woont. Aan de hand van een aantal stellingen gaat zij in gesprek met Lisa Hartman, verpleegkundige op Hoogerwaard in Hoogerheide.

Anneke Jansen-de Kock is mantelzorger voor haar moeder, die in Residentie Moermont in Bergen op Zoom woont.

Lisa Hartman is verpleegkundige in verpleeghuis Hoogerwaard in Hoogerheide.

2. De mantelzorger wordt in de toekomst nog belangrijker in de zorg voor zijn of haar naaste

"Het kan niet anders", zegt Lisa. "Nu al zijn we regelmatig met te weinig verzorgers. Dan gebeurt het dat we een bewoner pas om 13.00 uur uit bed kunnen halen. Dat is triest. Het is alleen de vraag 'hoe'. Er zijn steeds meer mantelzorgers die zelf een volledige baan hebben. Ik vind het dan moeilijk om te vragen of ze bij kunnen springen."

Anneke ziet ook dat verzorgenden hun handen vol hebben. "Op het moment dat het nodig is, moeten mantelzorgers bijspringen. Als de verzorgende bijvoorbeeld zegt dat er zieke collega's zijn, dan weet ik ook wat ik kan verwachten. Ik doe wat ik kan en als ik iets niet wil of kan doen, zeg ik het."

Lisa: "Alle beetjes helpen. Als iedere mantelzorger één keer per week komt, geeft dat dat al zoveel lucht. Ik denk dat we daarom meer het gesprek aan moeten gaan. Wat kan iemand in de komende maand bijdragen? Als een mantelzorger de tafel alvast dekt terwijl ik de bewoner naar de wc breng, dan helpt dat ook veel."

3. Overbelasting van de mantelzorger is een groot probleem

Lisa: "Ik ben het helaas met deze stelling eens. Vaak worden bewoners pas opgenomen als het echt niet anders meer kan. Dan hebben de mantelzorgers een heel zware tijd achter de rug. Soms is er nog een partner in

1. Mantelzorgers zijn van onschatbare waarde voor het geluk van de cliënt; zij kennen diegene immers het beste

"Dat weet ik nou niet", zegt Anneke. "Toen ze nog thuis woonde was dat wel het geval. Nu herkent ze me helemaal niet en ben ik de mevrouw die de was komt halen."

Ook verpleegkundige Lisa twijfelt. "Bewoners veranderen vaak snel als ze hier zijn. Dat zien mantelzorgers niet altijd. Dan vonden bewoners het thuis vaak prettig om ingesmeerd te worden, terwijl ze dat hier juist helemaal niet willen. Wat de waarde van mantelzorgers onschatbaar maakt, is wanneer ze iets bijdragen. Al is het maar het inschenken van een kopje koffie, een praatje maken met andere bewoners of een spelletje doen."

beeld die zelf ook zorg nodig heeft. Of heeft zoon of dochter een volledige baan en daarnaast nog de zorg. In het begin zijn mantelzorgers dan ook vaak oververmoeid, maar ook boos of verdrietig. In wezen maken ze een rouwproces door. Ik vind dat er wel meer aandacht voor de mantelzorger mag zijn."

Anneke herkent zich in dit verhaal, maar vindt wel dat ze goed opgevangen is. Haar moeder werd in april 2023 met spoed opgenomen. "Ze raakte steeds meer verward en begon 's nachts weg te lopen. Dan belde ze mij en moest ik naar haar op zoek. Op een gegeven moment sliepen wij bij mijn moeder in huis, om dat te voorkomen. Ik was ten einde

raad en ook de huisarts zag dat het niet meer ging. Ik heb geen broers of zussen waarmee ik de zorg kan delen. Gelukkig kwam er heel snel een plekje vrij in Moermont. In het begin ging ik elke dag langs, maar mensen in mijn omgeving zeiden dat ik ook voor mezelf moest gaan zorgen. Daarom ben ik er nu op drie vaste momenten in de week. Ook al herkent mijn moeder me niet meer, ze rekent er toch op. En zo werkt het goed."

4. Een mantelzorger en zorgmedewerker kunnen elkaar prima aanvullen zonder elkaar in de weg te zitten

Anneke: "Dat kan, al vind ik dat je met zorgtaken goed moet weten wat je doet, anders moet je er niet aan beginnen."

Lisa: "Als het om een huishoudelijke taak gaat, kan dat inderdaad prima. Bij zorgtaken ligt dat complexer. Als wij iemand bijvoorbeeld regelmatig moeten draaien, dan is dat soms pijnlijk. Cliënten reageren ook vaak anders als er een mantelzorger bij is, geven bijvoorbeeld meer weerstand. Voor een mantelzorger kan dat confronterend zijn."

5. Een mantelzorger is er niet voor om bewoners in of uit bed te helpen, naar het toilet te laten gaan of te douchen

"We zien steeds vaker dat bewoners niet alles meer accepteren van verzorgers, vaak ook uit schaamte. Dan proberen wij een week lang van alles en nog wat om de bewoner te laten douchen, zonder resultaat. Terwijl het soms ineens wel lukt als we de mantelzorger vragen om te helpen bij het douchen", zegt Lisa.

Anneke: "De manier waarop iets gevraagd wordt, is belangrijk. Het is voor mij te zwaar om mijn moeder naar de wc te laten gaan. Toen ik een verzorgende om hulp vroeg, vond ze dat ik dat zelf moest regelen. Het is een incident, maar het schoot bij mij verkeerd. Ik floepte eruit: 'jij wordt ervoor betaald'."

"Zo'n opmerking doet pijn, maar als verzorgende kun je er niet van uitgaan dat iedere mantelzorger zo'n taak aankan. Dat is per persoon verschillend", zegt Lisa. "Sommige mantelzorgers kunnen hun vader of moeder met hulp van de tillift prima uit bed halen. Ik kijk dan altijd wel eerst een keer mee om te zien of het lukt en veilig gebeurt. En ik hoop dat mantelzorgers het aangeven als ze zich toch niet zeker voelen. Communicatie is de sleutel tot alles."

Anneke: "Mijn moeder is altijd heel kritisch geweest en wil nog steeds dat alles naar haar maatstaven wordt gedaan. Ik zeg dan ook wel eens dat de verzorgers niet op elk moment voor haar op komen draven. Ze is niet de enige op de afdeling. Dat accepteert ze van mij, maar ik snap dat een verzorgende dat niet zo kan zeggen."

6. TanteLouise mag van een mantelzorger verwachten dat deze ook weleens de tafel dekt, koffie inschenkt, helpt bij het eten en een praatje maakt met de buurvrouw

Anneke: "Natuurlijk! Ik ben hier zelf drie keer in de week, maar zie ook mensen waar nooit iemand komt, ook al hebben ze kinderen. Als ik koffie zet, dan schenk ik automatisch in voor de buurman. Dat vind ik heel normaal, daar hoeft de verpleging dan ook echt geen

dank je wel voor te zeggen. Ik maak altijd wel even een praatje en zwaai als ik weer weg ga. Ik ben er vaak tegelijk met een andere mantelzorger. Als ik weet dat zij een keer niet kan, neem ik de bewoner mee naar het zingen. Ook neem ik de was tijdens haar vakantie mee. De wasmachine draait toch, daar kan nog best iets bij."

"Dat is wel heel mooi", reageert Lisa.

Lisa: "Over het algemeen doen betrokken mantelzorgers zeker iets voor anderen. Of we het echt mogen verwachten? Dat vind ik lastig, toch wordt het wel de toekomst."

7. Het is niet verantwoord om een mantelzorger alleen te laten in een huiskamer vol bewoners

"Daar ben ik het niet mee eens", zegt Lisa. "Mantelzorgers kennen de bewoners en de problematiek meestal wel. Als er iets gebeurt, dan kunnen ze op de bel drukken om er een verzorger bij te roepen. Ik vind het juist wel fijn als er toezicht is."

Ook Anneke vindt dat dat prima kan: "Al moet er wel iemand van de verpleging in de buurt zijn. Laatst ging een invaller eerder weg en was er geen verzorger voor de groep. Dat voelt niet fijn."

8. Een mantelzorger heeft het laatste woord als het gaat om de verzorging voor vader, moeder of partner

"Daar ben ik het niet mee eens. Ook iemand met dementie kan vaak zelf heel goed aangeven wat hij of zij prettig vindt qua verzorging. Kleding is soms ook een ding. Dan reageert een mantelzorger boos omdat moeder geen bh draagt. Maar als een lichaam vergroeit of een bewoner veel afvalt, dan zit dat echt niet comfortabel meer. Tegenwoordig laat ik dat soort dingen zoveel mogelijk zien. Ook probeer ik alternatieven te bieden", legt Lisa uit. Ze vult aan: "Bovendien, als verzorgenden hebben wij ook te maken met de Wet zorg en dwang: nee is nee, tenzij. Als een bewoner iets niet wil, dan mogen wij niet zomaar dwingen."

Anneke: "Ik zeg altijd: als jullie vinden dat het nodig is, dan moeten jullie het doen. Bij mijn moeder zat bepaalde kleding juist te krap, omdat ze is aangekomen. Een verzorger haalde de hemdje die niet meer pasten uit de kast, zodat ik de voorraad weer kon aanvullen met de juiste maat. Ik neem mijn petje af voor de verpleging, ze hebben echt een pluim verdiend. Ook bij personeelskrapte blijven ze vriendelijk en helpen ze waar het kan."

Lisa: "Over het algemeen doen betrokken mantelzorgers zeker iets voor anderen. Of we het echt mogen verwachten? Dat vind ik lastig, toch wordt het wel de toekomst."

José van der Linden, mantelzorgconsulent bij tanteLouise

Als een naaste naar tanteLouise verhuist, valt dat vaak niet mee voor de mantelzorgers. "Mantelzorgers vallen dan soms in een gat, voelen zich schuldig of denken dat ze tekortschieten. Ik help ze hun draai weer te vinden. Als een mantelzorger goed voor zichzelf zorgt, kan diegene ook weer beter voor een ander zorgen."

Voor dat José van der Linden in april 2020 mantelzorgconsulent werd, was ze jarenlang dagbestedingscoach. "Toen al vond ik het belangrijk om geluksmomentjes te creëren. Het houdt niet op als mensen hier worden opgenomen. Als mantelzorgconsulent wil ik er aan bijdragen dat de bewoners van tanteLouise samen met hun naasten nieuwe herinneringen kunnen maken."

Mantelzorger en zorgprofessional

Binnen tanteLouise houdt José zich bezig met het onderwerp mantelzorg. Dat doet ze onder meer door het mantelzorgpanel te leiden (zie ook pagina 28), een panel waarin mantelzorgers van verschillende locaties van tanteLouise kritisch meedenken over de rol en behoeften van de mantelzorger binnen de zorgorganisatie. Die signalen neemt José weer mee naar andere (beleids)tafels binnen tante, waar ze adviseert over de visie en het beleid op mantelzorg en het samenspel tussen formele en informele zorg (zorg die niet door de zorgprofessional wordt geleverd, maar door mantelzorgers, het sociale netwerk of vrijwilligers).

Een deel van de week werkt José vanuit het servicebureau in Bergen op Zoom, waar ondersteunende diensten zijn gehuisvest. Maar meestal is ze op pad om gesprekken met mantelzorgers op locatie of bij mensen thuis te voeren, en waar nodig te bemiddelen tussen mantelzorger en zorgmedewerker.

"We hebben met elkaar maar één doel: een gelukkige cliënt, die hier een zo fijn mogelijke tijd beleeft"

Gehoord worden

Een luisterend oor bieden staat daarbij centraal: "Gehoord worden is zo belangrijk. Na opname van een naaste, lopen mantelzorgers er soms verloren bij. Het is ook een rouwproces, dat thuis al begonnen is. Er spelen emoties zoals schuldgevoel, verdriet, opluchting en het gevoel tekort te schieten. Ook overbelasting en daarmee gepaard herstel komt vaak voor. Door samen te kijken waar de mantelzorger behoefte aan heeft, tips te geven of door te verwijzen, help ik ze hun draai weer te vinden."

Een thuisgevoel

José vindt gelijkwaardige samenwerking heel belangrijk: "Mantelzorgers en zorgprofessionals hebben hetzelfde doel: een gelukkige cliënt, die hier een zo fijn mogelijke tijd beleeft. Dat kunnen we bereiken door gewoon met elkaar te praten. Het doet zoveel als een professional aan een mantelzorger vraagt: 'hoe gaat het met je?'. Daardoor voelt een mantelzorger zich gezien en krijgt een thuisgevoel. En dat maakt het weer makkelijker om een taak op te pakken. Andersom werkt dat natuurlijk ook, als een mantelzorger eens vraagt waarom iets op een bepaalde manier gebeurt."

Betrekken

Ze vervolgt: "Ik adviseer zorgprofessionals om een mantelzorger al bij opname van de cliënt bij de zorg te betrekken. Kijk samen wat je voor elkaar kunt betekenen."

José wil het zorgteam en mantelzorgers graag met elkaar verbinden. Loop je ergens tegen aan? Zowel mantelzorgers als zorgmedewerkers kunnen direct contact met José opnemen via:

mantelzorg@tantelouise.nl of 06 - 129 867 38

Wat verwacht een mantelzorger van ons en wat zou deze zelf willen doen? Zou de mantelzorger het bijvoorbeeld leuk vinden om de tafel te dekken of een spelletje te doen?"

Kleine dingen

Om een bewoner een fijne tijd te kunnen bieden bij tante, zijn het de kleine dingen die het doen, vindt José. "Het hoeft echt niet allemaal groots en meeslepend te zijn. Als mensen samen met hun partner even van het zonnetje genieten, is dat een geluksmomentje. Ik wens iedereen dat soort momenten toe. Ook denk ik aan de Dag van de Mantelzorg vorig jaar. Toen hebben we geregeld dat mantelzorgers samen met hun naaste op de foto konden. De mensen die dat deden, waren zo blij met die herinnering. Dat gaan we dus vast nog eens herhalen", zegt José. Waar ze zelf blij van wordt? "Een mantelzorger die me een knuffel geeft en zegt: bedankt dat je er was."

Ook ouderen hebben behoefte aan intimiteit

Intimiteit en seksualiteit in het verpleeghuis is geen onderwerp dat je tussen de soep en de aardappels bespreekt. Toch moet er wel meer aandacht voor zijn, vinden drie zorgprofessionals van tanteLouise. In dit artikel geven zij hun visie en tips om het bespreekbaar te maken. "Intimiteit, maar ook seksualiteit, is een basisbehoefte. Het moet dan ook uit de taboesfeer."

Een arm om je heen

Verzorgende IG Esther van Schoote erkent dat het best een lastig onderwerp is: "Tegelijkertijd is het heel belangrijk. Seksualiteit, en intimiteit nog veel meer, is een basisbehoefte, net als slapen en eten. Voordat sommige bewoners bij ons kwamen, woonden ze nog thuis met hun partner. Zij waren gewend om lekker samen op de bank te zitten. Of gaven elkaar bij het slapen gaan of wakker worden een kus. Dan komen ze hier alleen, in een vrij klinische omgeving. Dan valt er veel weg."

Geriatrisch consulent Frank Sins sluit daarbij aan: "Ieder mens heeft behoefte om aangeraakt te worden. Warmte en genegenheid, een arm om je heen. Als een partner dementie krijgt, veranderen de rollen in een relatie. Dat heeft ook gevolgen voor seksualiteit. Maar er zijn ook andere manieren om intiem te zijn. Door bijvoorbeeld samen onder de douche te gaan, elkaars haar te wassen of samen in bed te liggen. Binnen de zorg is daar te weinig aandacht voor, vind ik. Bij de verpleegkundige diagnostiek bij opname wordt het stukje intimiteit en seksualiteit vaak overgeslagen, of niet diepgaand behandeld. Terwijl het er dus wel is en ook belangrijk is."

"Bij lastige onderwerpen als intimiteit of seks zijn wij geneigd om niet meer met de persoon zelf te praten. Dat moet om het juiste te kunnen doen, zelfs als iemand dementie heeft."

Er moet een vertrouwensband zijn

Esther adviseert verzorgenden om het onderwerp bij opname in elk geval wel aan te kaarten: "Dan hoef je nog niet direct de diepte in te gaan, maar kun je er later op terugkomen om echt de behoefte of wensen naar boven te halen. Het is belangrijk om bij de bewoners maar ook bij hun eventuele partners aan te geven dat de organisatie ruimte biedt voor intimiteit en het belangrijk vindt om daar over te spreken."

"Gesprekken over intimiteit en seksualiteit kun je ook pas aangaan als mensen je vertrouwen", zegt Frank. "Dat is bij iedereen anders. Ik kom bijvoorbeeld bij mensen thuis die zeer gelovig zijn. Die moeten al wennen aan mij, met mijn haar in een knot en getatoeëerde armen. Dan ga ik niet meteen in het eerste gesprek al vragen hoe het met de seksualiteit zit. Het is een kwestie van invoelen en rust en veiligheid bieden. Als dat er is, vraag ik soms gewoon of mensen behoefte hebben om erover te praten. Mensen kunnen dan ook aangeven dat ze het moeilijk vinden. Dan vraag ik: 'vindt u het goed als ik er de volgende keer nogmaals naar vraag?' En natuurlijk mag het antwoord dan ook nee zijn."

In het verpleeghuis terug in de kast

Dat de ouderen van nu niet zo praterig zijn en al helemaal niet als het over seksualiteit gaat, maakt het er niet bepaald makkelijker op. Dat geldt nog eens extra voor de LHBTIQ+-gemeenschap. "Menigeen is zich er niet van bewust dat die er ook is, ook binnen de verpleeghuizen. Achter deze mensen schuilt vaak een heel levensverhaal. Zij hebben er veelal onzichtbaar mee geleefd, hun gevoelens onderdrukt. Als de oudere homoseksuelen, transgenders of interseksuelen al ooit uit de kast zijn gekomen, dan gaan ze er vaak weer terug in zodra ze in het verpleeghuis worden opgenomen", vertelt Frank. "Dat is te voorkomen: op movisie.nl vind je daar een handreiking voor. Als je er bijvoorbeeld van uitgaat dat iemand heteroseksueel is, dan wordt het voor die persoon nog lastiger om voor zijn of haar geaardheid uit te komen. Vraag daarom niet of iemand een man of een vrouw heeft, maar vraag naar een partner. Dat is veel neutraler. Is iemand wel open over zijn of haar geaardheid, dan is het te makkelijk om te zeggen: 'hier wordt het geaccepteerd, hier kun je jezelf zijn'. Want een verzorgende kan er persoonlijk wel zo over denken, als andere ouderen, vrijwilligers of mantelzorgers er wel moeite mee hebben, dan voelt dat niet veilig. Niemand wil het gesprek van de dag worden."

Praat ook met de bewoner

Soms vertonen bewoners met dementie seksueel ongeremd gedrag. Dan roepen zij seksueel getinte dingen, of grijpen zij naar een verzorgende. "Dat kan voor een verzorgende heel lastig zijn. Iedereen heeft daarin een andere grens, die mede bepaald wordt door bijvoorbeeld leeftijd, cultuur of ervaring. Het is belangrijk dat een verzorgende leert om binnen die eigen grenzen te blijven, maar tegelijkertijd ook kijkt naar de behoefte en het algemene welzijn van de bewoner", zegt Esther.

Sociaal psychiatrisch verpleegkundige benadrukt dat de bewoner zelf niet vergeten mag worden: "Zeker bij lastige onderwerpen als intimiteit of seks zijn wij geneigd om

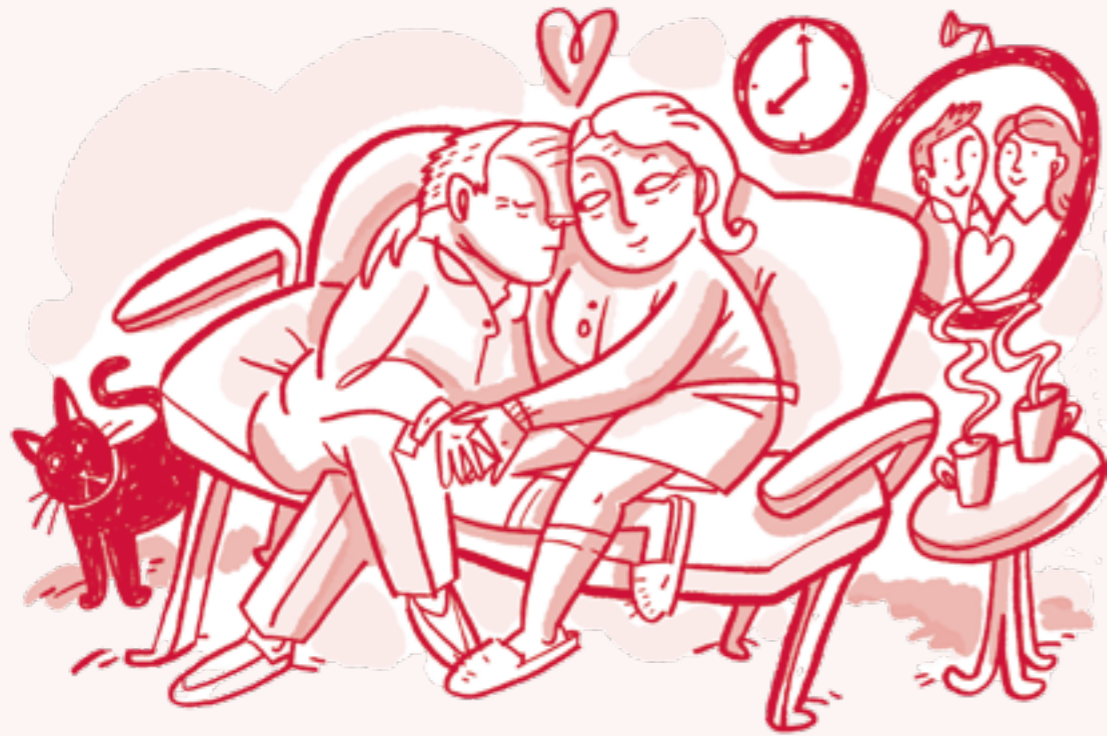
niet meer met de persoon zelf te praten. Toch moet dat om het juiste te kunnen doen, zelfs als iemand dementie heeft. Ook als ik bij seksueel ongeremd gedrag het gesprek met de bewoner aan ga en wat dieper spit, ontdek ik vaak dat er simpelweg behoefte is aan een aanraking, een arm om hen heen."

Het wordt wat zachter

TanteLouise heeft op iedere zorglocatie zogenoemde koppelbedden beschikbaar. Deze kunnen aan het bed van de bewoner worden vastgemaakt. Zo kunnen partners tegen elkaar aan liggen of zelfs blijven slapen. "Naarmate mensen ouder worden, wordt het allemaal wat zachter. Het gaat dan vaker om het knuffelen en strelen, dan 'de daad' op zich. Toch zijn er zeker situaties dat er wel behoefte is aan seksualiteit", zegt Esther. Om in te spelen op die behoefte zijn er andere mogelijkheden, zoals de Qwiek.up. Dat is een mobiele projector, waarmee je beelden projecteert op plafond of muur. Er zijn verschillende modules met bijvoorbeeld natuurbeelden beschikbaar, maar er zijn ook modules die gericht zijn op seksualiteit, afgestemd op mensen met dementie. Daarnaast is er ander beeldmateriaal en zijn er tijdschriften. Ook zijn er contacten met FleksZorg, een organisatie die sekszorg aanbiedt voor mensen met een beperking, ouderen en chronische zieken. Dit moet wel uit eigen budget betaald worden.

Maak het bespreekbaar

Natalie: "Het belangrijkste is dat je het bespreekbaar maakt en het taboe eraf haalt. Ja, het zijn intieme onderwerpen, voor de bewoner én voor het zorgteam. Het gaat nooit zo gemakkelijk worden als praten over eten. Maar hoe vaker je dit soort gesprekken aangaat, hoe

makkelijker en gewoner het wordt. Dan gaat het niet alleen over de gesprekken met bewoners en naasten. Het is ook belangrijk om onderling met het team te bespreken wat de omgang met intimiteit op de afdeling met jou als zorgverlener doet. En maak goede afspraken. Als middelen als de Qwiek.up ingezet worden, spreek daar dan met het team vaste momenten voor af: het mag niet van een zorgmedewerker afhankelijk zijn of het wel of

niet aangeboden wordt. Ook als het gaat om intimiteit met een partner kan ik me voorstellen dat het fijner is als er afspraken zijn, zodat duidelijk is dat ze niet gestoord kunnen worden. En in het algemeen: Klop eerst en wacht op antwoord voordat je een kamer binnen gaat. Bewoners hebben die privacy nodig en hebben daar recht op. Geef ze die ruimte.”

Esther van Schoote (esther.vanschoote@tantelouise.nl) is verzorgende IG bij Hof van Nassau. Zij volgde een opleiding Gespecialiseerd Verzorgende Psychogeriatric (GVP), waar ze min of meer door toeval op het onderwerp intimiteit en seksualiteit terecht kwam. Toen bleek dat er bij tanteLouise nog weinig over bekend was of mee gedaan werd, besloot ze een HBO-opleiding seksuologie te volgen. Nu kan ze de bewoners beter helpen op dit vlak, maar ook haar collega's adviseren.

Geriatrisch consulent **Frank Sins** (frank.sins@tantelouise.nl) biedt ambulante begeleiding aan kwetsbare ouderen en mensen met dementie. Zo kunnen zij zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Liefde, intimiteit, seksualiteit maar ook LHBTIQ+ - de overkoepelende term voor alle seksuele en genderidentiteiten – zijn voor hem altijd belangrijke aandachtspunten geweest. Zijn afstudeeropdracht ging 25 jaar geleden al over 'Roze rimpels'. Frank opende in Breda zijn dementievriendelijk koffie, thee, taart & brocante winkel 'Oma Dien'. Hier is iedereen, ongeacht afkomst of seksuele geaardheid, welkom. Voor LHBTIQ+ ouderen organiseert Frank speciale avonden om hun 'roze zijn' te vieren, met elkaar te praten of er gewoon zijn.

Sociaal psychiatrisch verpleegkundige (SPV) **Natalie Kil-van Gaans** (natalie.vangaans@tantelouise.nl) werkt op verschillende locaties, maar met name op de afdelingen niet-aangeboren hersenletsel (NAH), gerontopsychiatrie en het Dag- & Doecentrum van VanThuisUit. Wanneer er bij een aanmelding van een nieuwe bewoner sprake is van psychiatrische klachten en/of gedragsproblematiek, legt zij samen met een cliëntadviseur van het cliëntenservicebureau (CSB) een huisbezoek af. Ook wordt Natalie door verschillende zorgteams gevraagd om mee te denken en te behandelen als er sprake is van psychiatrie en/of er gedragsproblematiek. Gedragsproblemen, maar ook fysieke klachten kunnen zowel een medische als een sociaal-psychiatrische oorzaak hebben. Een SPV kijkt daarom naar het totaalplaatje en werkt hierin vooral systemisch.

Heb je een vraag of wil je je verhaal kwijt over dit onderwerp? Neem dan contact op met Esther, Frank of Natalie. Zij denken graag mee of bieden gewoon een luisterend oor.

“Samen moeten we het zien te regelen”

Op de cover van dit magazine zien we Diny Hagenaars, bewoonster van verzorgingshuis Mariahove in Ossendrecht, samen met drie voor haar belangrijke mensen: dochter Elly, teamleider Belinda en logopedist Anne. Een mooi voorbeeld van fijne samenwerking tussen zorg en familie.

Mevrouw Hagenaars met dochter Elly (staand), logopedist Anne (links) en teamleider Belinda (rechts) in haar appartement in Mariahove.

Diny Hagenaars woont nog maar pas in Mariahove, het verzorgingshuis van tanteLouise in Ossendrecht. “Ik vind het leuk hier, maar moet nog wennen. De zusters zijn allemaal goed. Leuk om te zien en ze praten met iedereen.” Op de medicatie en helpen met douchen na, doet mevrouw Hagenaars nog bijna alles zelf. Vanwege haar afasie is communiceren moeilijk. Gelukkig komt dochter Elly elke dag langs. Zij helpt met afstemmen over bijvoorbeeld het eten, regelt afspraken met de kapper, pedicure en opticien, wast de kleding, doet extra boodschappen en dekt elke week het bed op. Elly: “Mijn moeder wilde graag haar eigen beddengoed, dus heb ik afgesproken dat ik het beddengoed verschoon.” Haar zussen en broer werken of wonen ver weg, dus taken verdelen gaat niet echt. “Maar ze komen wanneer ze kunnen. Mijn zus en nichtje komen elk weekend langs. Dan gaan ze een rondje buiten lopen of koffie drinken in het restaurant. De kleindochters gaan weleens mee naar de speeltuin. Dat soort uitjes zijn voor ons al een hele belevenis.”

Samen regelen

Wat mevrouw Hagenaars en dochter Elly ervan vinden dat er in de toekomst (nog) meer van mantelzorgers wordt gevraagd? Mevrouw Hagenaars heeft er niet echt

een mening over: “Ik heb daar niets meer mee van doen.” Volgens Elly moeten we roeien met de riemen die we hebben. “We zijn blij dat mijn moeder een plekje heeft waar ze kan wonen en zichzelf kan zijn. En als het nodig is dat wij meer doen, dan doen we dat. Wij zijn blij met de verzorgende handjes, en zij zijn blij met ons. Samen moeten we het zien te regelen.”

Meeveren

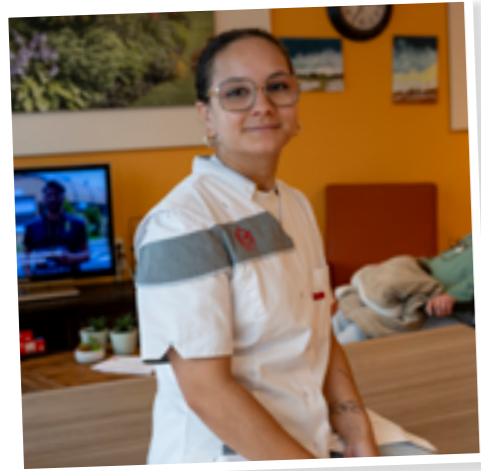
Teamleider Belinda kan het goed vinden met mevrouw Hagenaars. “Ze komt steeds meer uit haar schulp, dat vind ik mooi om te zien. Haar dochters zijn nauw betrokken. Samen hebben we ervoor gezorgd dat mevrouw Hagenaars beneden gaat eten.” Gelijkwaardige samenwerking met mantelzorgers en het sociale netwerk is iets waar Belinda altijd al naar streeft. “Niet omdat we nu moeten, of vanwege arbeidstekort. Maar omdat het zoveel meerwaarde heeft. Wij moeten niet alles bepalen. Jezelf kwetsbaar opstellen helpt: ik ken uw vader of moeder niet goed genoeg om dit te weten, maar u wel, dus help me. We moeten kritisch kijken naar wat mantelzorgers kunnen doen. De ene periode is een mantelzorger meer inzetbaar dan op andere momenten. Daarin afstemmen en meeveren, dan lever je goede zorg.” Bij cliënten werkt het net zo, zegt ze: “Ik vind het belangrijk dat mensen zoveel mogelijk blijven doen wat ze nog zelf kunnen. En als dat een keer niet gaat, wij dan ondersteunen.”

Mooie ontwikkeling

Logopedist Anne komt regelmatig langs bij mevrouw Hagenaars om te oefenen. Ze is blij met de betrokkenheid van dochter Elly. “Ik overleg met haar waar haar moeder tegenaan loopt. Zij kent haar moeder toch het beste. Ik ben van plan om samen met haar een communicatieboekje te gaan opstellen.” Ze beaamt dat zelfregie, kijken naar wat de cliënt zelf kan, en wat het netwerk kan betekenen, een veelbesproken onderwerp is. “Een ontwikkeling die nodig is gezien de vergrijzing, maar ook een mooie ontwikkeling. Per mantelzorger kunnen we kijken: wat is haalbaar en wat vinden zij prettig om te doen? Ook in ons vakgebied heeft dat veel meerwaarde. Als we niet vijf keer per week langs kunnen komen om te oefenen is het heel mooi als de familie aangeeft: wat kunnen wij doen?”

De (veranderende) rol van de mantelzorgers

Bijspringen bij de maaltijd? Helpen met wassen of douchen? Een kopje koffie schenken, appeltaart bakken of koken in de huiskamer voor en met alle bewoners? In de toekomst zal er meer van mantelzorgers en het sociale netwerk worden gevraagd als het gaat om de zorg voor en het welzijn van hun naaste. Hoe denken betrokkenen daarover?

Selena, verpleegkundige bij Moermont

"Ik heb er een dubbel gevoel bij. Aan de ene kant wil je de mantelzorgers niet tot last zijn; ze hebben het misschien al zwaar genoeg. In de ideale wereld doet de zorgprofessional de volledige zorg, zodat de mantelzorgers zijn of haar naaste kan meenemen naar het terras. Aan de andere kant: ik weet dat het nodig gaat zijn. De zorgzwaarte van bewoners neemt toe, terwijl we niet meer tijd hebben. Het kan al veel schelen als een mantelzorger een keertje meehelpt met de maaltijd. En als iemand zijn of haar naaste wil douchen bijvoorbeeld, dan moeten we kijken wat verstandig is. De fysio- of ergotherapeut zou eerst kunnen meekijken en tips geven."

Ria, vrijwilliger in het winkeltje van Bosgaard

"Ik hoop dat het niet nodig gaat zijn. Je hoort op tv vaker dat mensen gevraagd worden om vader of moeder in het ziekenhuis te komen wassen. Mijn moeder hielp vroeger ook wel bij dat soort dingen. Maar dat is toch wat anders dan dat je verplicht wordt omdat familieleden anders geen goede zorg krijgen. Niet iedereen is daarvoor opgeleid. Mantelzorgers kunnen wel helpen met bijvoorbeeld een boterham smeren. Ik ben vorig jaar met prepensioen gegaan en omdat ik niet achter de geraniums wilde zitten, ben ik gestart met vrijwilligerswerk. Dat geeft voldoening, want zo kun je toch wat betekenen voor mensen. Maar ook daarvoor geldt: het blijft vrijwilligerswerk."

Monique, verpleegkundige active ageing bij Het Nieuwe ABG

"Ik vind het belangrijk dat we dat doen. Dat we mantelzorgers meer zien als mensen die samen met ons, of beter gezegd 'wij samen met hén', de zorg leveren. Misschien omdat ik uit de thuiszorg kom. Als iemand in het verpleeghuis komt, zeggen wij: kom, we zorgen u voor u, we nemen alles over. Ik denk dat we de mantelzorger daarmee iets ontnemen. Een stukje intimiteit met hun partner, vader, moeder. Je kunt je voorstellen dat als je op bezoek gaat bij je moeder met dementie en je doet een wasje, ruimt de koelkast op, er voor je het weet is twee uur voorbij. Als je bij ons komt, kom je veel meer op visite. Dat kan soms na 20 minuten al zwaar zijn. Je ziet dat sommige mensen het verpleeghuis hierom vermijden. Ik heb medewerkers en mantelzorgers voor een onderzoek gevraagd: wat hebben jullie nodig voor gelijkwaardige samenwerking? Afspraken vastleggen, elkaar zien en waarderen, en wij moeten duidelijker communiceren: pak na de verhuizing, als alles weer rustiger is, de dingen weer op die je wil doen. Als iemand zijn of haar naaste graag wil douchen, dan moet dat kunnen."

Anita, echtgenote en mantelzorger van Sven, deelnemer van VanThuisUit Steenberg

Anita: "Als het niet te zware handelingen zijn, dan denk ik dat het best wel goed is. Bijvoorbeeld eens koffie zetten, een boterham smeren, gezamenlijk een taart bakken in de huiskamer. Dan voel je je meer betrokken als mantelzorger. Ik denk dat het anders afstandelijk is en je weinig regie ervaart. Bij VanThuisUit voel ik me heel erg betrokken. Het contact met andere mantelzorgers is fijn. En ik kan altijd bij het personeel terecht met vragen." Sven: "Anita is mijn steun en toeverlaat. Zelf ben ik bij tante veel actiever dan thuis. Ik leg nieuwe deelnemers uit wat zorgrobot SARA kan en help een vrijwilliger die hier komt koken met zijn Nederlands. In het verpleeghuis wil ik gerust koffie voor mijn buurman pakken als ik dat dan nog kan, dat doe ik hier ook."

Anita, Sabine en Diana (bovenste rij), en Kimberly, Sven en Ellen (onderste rij) in het Dag- & Doecentrum van VanThuisUit, een nieuw zorgconcept van tanteLouise waar ouderen die nog zelfstandig wonen maar wel een zorgindicatie hebben, 7 dagen per week terecht kunnen voor ondersteuning en activiteiten.

Diana en Ellen, verpleegkundigen active ageing bij VanThuisUit

"Bij VanThuisUit komen de deelnemer én de mantelzorger bij ons, dat zien we echt zo. We bekijken wat de cliënt en de mantelzorger zelf willen en kunnen. En wat ze opnieuw willen leren. We bespreken regelmatig met de mantelzorger wat diegene aan ondersteuning nodig heeft, geven advies en bieden online hulpmodules aan. We organiseren activiteiten waaraan ook mantelzorgers kunnen deelnemen, zoals bewegen, dansen, middagen waarop mantelzorgers ervaringen kunnen uitwisselen. Die mindset kunnen we ook in het verpleeghuis toepassen. Kijk naar wat mensen nog kunnen en willen. Veel personeel denkt dat het makkelijker is om iets over te nemen. Maar als de cliënt zelfredzamer is en de mantelzorger betrokken, maak je het ook voor jezelf makkelijker."

Sabine, teamleider bij VanThuisUit

"Als iemand in het verpleeghuis komt wonen, is de mantelzorger vaak overbelast. Vraag daarom na 6 of 8 weken: wat is voor u betekenisvol om samen te doen? Een spelmiddag organiseren voor de woning, gezamenlijk koken of helpen met wassen of douchen. Ken de mantelzorger. En laat toe dat de mantelzorger dat kopje koffie pakt in de huiskamer. Want de mantelzorger komt niet bij ons binnen. Die komt in het huis van de cliënt."

Kimberly, verzorgende IG bij VanThuisUit

"Begin laagdrempelig als je mantelzorgers vraagt om wat te doen. Niet elke week op dat tijdstip koffie komen zetten voor de huiskamer, maar gewoon 'een keertje'. Als iemand het eenmaal leuk vindt, dan doen ze het vaker."

Woordzoeker

K	N	C	P	E	T	J	O	B	F	B	L	G	B	J	T	N	W
E	W	G	N	I	K	R	E	W	N	E	M	A	S	S	S	R	S
R	G	R	E	G	R	O	Z	L	E	T	N	A	M	A	M	E	T
P	G	G	H	O	R	H	S	P	K	C	P	V	L	M	O	M	R
S	K	W	B	L	S	Q	J	O	O	G	L	Z	C	E	K	A	E
E	D	O	T	O	E	C	F	Q	R	Q	J	K	S	N	E	K	N
G	D	P	V	L	I	F	D	A	P	U	M	I	V	R	O	S	O
H	U	E	N	M	I	Y	A	I	V	Z	N	P	V	E	T	I	W
Y	W	D	E	E	X	N	H	T	U	U	P	R	N	P	T	U	E
R	X	X	L	F	W	A	C	T	I	V	I	T	E	I	T	H	B
T	F	Q	E	E	P	D	I	E	H	G	I	L	L	E	Z	E	G
Z	N	U	Z	B	I	J	S	P	R	I	N	G	E	N	D	T	J
N	F	I	Z	D	J	I	T	R	E	T	N	I	W	J	G	R	T
W	G	D	U	V	Z	N	E	V	E	L	E	B	D	X	V	S	T
J	H	Y	P	H	E	R	I	N	N	E	R	I	N	G	E	N	D
Y	K	Y	R	M	O	H	I	E	D	E	R	E	E	N	G	W	J
E	W	D	C	I	T	A	N	T	E	R	B	G	U	F	G	U	E
Y	O	Y	O	C	L	A	A	H	R	E	V	S	N	E	V	E	L

Speel onze woordzoeker. Streep onderstaande woorden weg, dit kan in alle richtingen. Horizontaal, verticaal, diagonaal, en van links naar rechts en andersom.

AANWEZIG	GESPREK	KOFFIE	SAMENWERKING
ACTIVITEIT	GEZELLIGHEID	LEVENSVERRHAAL	TAFEL
BELEVEN	HERINNERINGEN	MANTELZORGER	TANTE
BEWONER	HUISKAMER	PUZZELLEN	TOEKOMST
BIJSPRINGEN	IEDEREEN	SAMEN	WINTERTIJD

Nog meer puzzelen?

Cadeautje

Cadeautje: 2 gratis puzzelboeken

Ontvang nu twee puzzelboeken van PuzzelBrein ter waarde van € 27,50. Zonder verplichtingen. Je zit niet aan een abonnement vast en betaalt geen verzendkosten. Na het invullen van het aanmeldformulier op de website ploft het puzzelblad twee keer op de deurmat. In iedere uitgave staan 36 verschillende puzzels zoals: kruiswoordpuzzels, sudoku's, woordzoekers en cryptogrammen. Met iedere puzzel maak je zelfs kans op een prijs uit de prijzenpot van ruim € 20.000,-!

Actievoorzwaarden

- De inschrijver is meerderjarig en vult het formulier compleet in.
- De inschrijver heeft de afgelopen 12 maanden geen PuzzelBrein ontvangen.
- De inschrijver geeft toestemming om per e-mail aanbiedingen te ontvangen van PuzzelBrein (uitschrijven kan op ieder moment).

Bestel de puzzelboeken op aanbieding.puzzelbrein.nl/tantelouise

Denk met ons mee!

Bij tanteLouise willen we dat iedereen zich welkom voelt. Of je nu mantelzorger, familielid, vriend of buur bent, we hopen dat je altijd met een fijn gevoel op bezoek komt. We streven ernaar dat iedereen zich vrij voelt om in de huiskamer bijvoorbeeld een kop koffie te pakken voor bewoners, mee te helpen met de tafel te dekken of gewoon aanwezig te zijn. We begrijpen dat dit soms wat onwennig kan zijn. Daarom willen we graag van jou horen:

Wat kunnen we doen om ervoor te zorgen dat naasten zich (nog meer) welkom voelen bij tanteLouise? Wat heb jij daarvoor nodig?

We nodigen je van harte uit om je suggesties met ons te delen. Het mag de gouden tip zijn, maar ook je mening die je hierover kwijt wil. We horen het heel graag!

Stuur je idee(ën) uiterlijk zondag 1 december 2024 in via www.tantelouise.nl/magazine

Voorbeeld

"Ik vind het best spannend om zomaar binnen te lopen, ik ben bang dat ik stoor."

"Kun je aangeven op welke momenten mijn hulp gewenst is en wat ik dan kan doen?"

Linda van Beeck en haar vader, sinds kort in Hoogerwaard woont

Werken en mantelzorgen tegelijk

Hun functies verschillen nogal van elkaar, toch hebben Linda van Beeck en Yvonne Boluijt - meer dan gedacht - veel met elkaar gemeen. Ze werken niet alleen allebei voor tanteLouise, ze zijn ook mantelzorger. En hoe!

De vader van Linda woont sinds kort in Hoogerwaard. "Voor die tijd waren mijn broer en ik altijd voor hem in de weer. Je gaat net zo lang door tot de emmer overloopt. Hij is in goede handen nu, hij is flink verbeterd door de structuur die hem daar geboden wordt. Dat geeft ook ons meer rust."

Dat was broodnodig, erkent Linda. Ze is al meer dan tien jaar mantelzorger. Eerst voor haar moeder, die drie jaar geleden overleed, aansluitend voor haar vader. "En nu zijn we weer mantelzorger voor mijn schoonmoeder. We zorgen met liefde en plezier voor haar, maar het is pittig. Ze heeft dementie, staat op de wachtlijst maar woont nog thuis. Ze eet vier keer week bij ons, belt om de haverklap, ook 's nachts. Ik heb het bespreekbaar gemaakt binnen

mijn team; ben daar heel open in. Mantelzorg is soms zo intensief, dat het zijn weerslag heeft op je dagelijks functioneren. Als ik na een slechte nacht wat prikkelbaarder ben op mijn werk, dan weten mijn collega's in elk geval hoe dat komt. Ze hebben er begrip voor."

Emmer steeds voller

Het is haar beste tip aan elke mantelzorger: praat erover. Yvonne vindt dat - net als de meeste mantelzorgers - nog altijd lastig, ook al zorgen zij en haar man al 17 jaar voor haar schoonmoeder. "Toen zij met psychische klachten werd opgenomen, reden wij elke dag heen en weer. Je voelt je toch altijd zelf verantwoordelijk. Er was altijd wel iets. Zelfs al onze vakantieperioden gingen eraan op. De

Yvonne en haar schoonmoeder die in Onze Stede woont

Onderzoek mantelzorgende zorgprofessional

Uit onderzoek blijkt dat zorgprofessionals vaker dan anderen ook privé zorgen voor een naaste die extra zorg of aandacht nodig heeft. Dit kan een uitdagende combinatie zijn. De verhalen van Linda en Yvonne zijn hier een mooi voorbeeld van.

TanteLouise werkt daarom mee aan een onderzoek van Tranzo, het wetenschappelijk centrum voor zorg en welzijn van Tilburg University. Helma Martens onderzoekt, onder andere met een vragenlijst onder zorgmedewerkers bij zeven zorgorganisaties, hoe het is om professionele en privé-zorgtaken te combineren. De resultaten kunnen werkgevers helpen om deze medewerkers beter te ondersteunen, iets wat van groot belang is om het werk vol te kunnen houden.

Helma: "Ik wens iedereen toe dat je je werk kunt blijven doen, ook wanneer je privé zorgtaken hebt. Goed voor jezelf zorgen is essentieel en ik hoop dat werkgevers hierin de juiste ondersteuning bieden. De zorg is gewoon een heel mooi vak." Tot slot wil Helma graag haar dank uitspreken: "Ongelofelijk veel dank aan iedereen die de vragenlijst heeft ingevuld!"

TanteLouise heeft regelingen voor collega's die ook mantelzorger zijn. Kijk op tante's Zus & Zo in Weten & Regelen op de pagina Tante's extra's.

emmer raakte steeds voller, totdat we zelfs geen tijd meer vonden om te genieten van onze eigen drie kinderen. Dat was de druppel. Sinds mijn schoonmoeder in De Nieuwe Haven woont, waar ik nu als gastvrouw werk, gaat het gelukkig stukken beter. Met ons en met haar."

Hulp heeft Yvonne nooit gevraagd. "Je wilt anderen niet belasten met jouw probleem. Je wilt het zelf oplossen, je voelt je daartoe ook verplicht. Inmiddels werk ik hier twee jaar en kennen mijn collega's de situatie. Ze denken zelfs mee. Bij de verhuizing van De Nieuwe Haven naar Onze Stede, hoefde ik een van de verhuisdagen niet te werken, zodat ik er voor mijn schoonmoeder kon zijn. Dat is lief, toch?"

Impact

Linda heeft een kantoorfunctie en kan daardoor wat gemakkelijker schuiven met haar uren, als de situatie daar om vraagt. "Het maakt mij flexibeler dan iemand die bijvoorbeeld aan het bed staat. Mijn man en ik kunnen het daardoor nog aardig bolwerken, al voelen we altijd de druk van het mantelzorgen. De impact wordt wel eens onderschat. Het zuigt in ons geval wel wat spontaniteit uit ons gezinsleven. Als de kinderen opperen om samen het dorp in te gaan als er wat leuks is of wat te vieren, dan kan dat niet altijd zomaar. Want 'zorgen voor' gaat altijd door. En wij dus ook. Met liefde en plezier."

Palliatieve zorg: begeleiding bij de laatste fase van het leven

Kwaliteit van leven is belangrijk, ook in de laatste periode van het leven. Daarom wil tanteLouise ervoor zorgen dat bewoners zich zo comfortabel mogelijk voelen en waar mogelijk aansluiten op de wens van de bewoner en zijn of haar naasten. Het gaat dan niet alleen om de wensen rondom het levenseinde of zelfs de uitvaart, maar om de gehele periode dat mensen bij tanteLouise wonen. Daarvoor zijn open gesprekken nodig, die tanteLouise al vanaf de opname in het verpleeghuis wil gaan voeren.

**“Leven toevoegen aan de dagen,
in plaats van dagen toevoegen
aan het leven”**

Wat heeft een bewoner nu nodig?

Bij palliatieve zorg denken mensen al snel aan die allerlaatste weken of dagen van het leven. Sommige vragen en wensen moeten echter al eerder besproken worden. Wat heeft een bewoner nu nodig? Wil een bewoner nog naar het ziekenhuis als er iets gebeurt? Zijn er belangrijke waarden, normen of rituelen als het om het levenseinde gaat? Hoe staan de bewoner en de naasten tegenover palliatieve sedatie? Marjolein van Oosterbaan is locatiemanager van het hospice De Markies in Bergen op Zoom en geeft leiding aan het palliatief consultatieteam van tanteLouise. “In het hospice worden de gesprekken over sterven al volop gevoerd. En eigenlijk gebeurt dat ook op de andere zorglocaties van tanteLouise in de stervensfase al best goed. Toch vinden we dat het nog beter kan.”

Recht uit het hart

‘Beter’ betekent vooral eerder, gestructureerd en goed vastgelegd. Aan de locatiemanagers is daarom gevraagd wat er nodig is aan ondersteuning, kennis & kunde en borging. Op basis daarvan werd een plan gemaakt voor implementatie op de locaties. Visserhaven is de eerste. Bart Cornelissen, lid van het palliatief consultatieteam, ondersteunt dit vanuit zijn rol als palliatief verpleegkundige. Doel is dat bij alle locaties het ‘Meerjarenbeleidsplan palliatieve zorg’ eind 2026 is ingevoerd.

Bart: “Palliatieve zorg komt bij heel veel zorgmedewerkers recht uit het hart. Sterven hoort bij het leven, het staat vast. Als je een sterfproces en de weg ernaar toe goed kunt begeleiden, de cliënt zich comfortabel voelt en je wensen kunt inwilligen, dan kan dat echt een heel mooie en waardevolle tijd zijn. Daar als zorgmedewerker aan bijdragen, is een voorrecht. Als we ons daar meer bewust van zijn, wordt praten over sterven makkelijker.”

Markering palliatieve fase

Vrijwel alle bewoners van tanteLouise hebben palliatieve zorg nodig. Daarom wil tante al in gesprek met de bewoner en zijn of haar naasten, zodra deze bij ons komt wonen. “Idealiter borduren we dan voort op het gesprek dat al bij de huisarts, een geriatrisch consultant of andere zorginstanties en behandelaars is begonnen. Inmiddels wordt dat met het palliatieve netwerk binnen de regio steeds beter opgepakt”, zegt Marjolein.

Marjolein van Oosterbaan is locatiemanager van het hospice De Markies in Bergen op Zoom en geeft leiding aan het palliatief consultatieteam van tanteLouise. Bart Cornelissen is lid van het palliatief consultatieteam, vanuit zijn rol als palliatief verpleegkundige. Hij werkt ook voor het regionale Netwerk Palliatieve Zorg. Het palliatief team van tanteLouise is een ondersteunend en coachend team voor de zorg. Het team regelt onder andere opleidingen en trainingen voor medewerkers. Het kijkt heel breed naar situaties en kan worden ingevlogen als de zorg vragen heeft of een schakel vormen tussen arts en de zorg. Het team kan door alle collega's van tante geconsulteerd worden: de arts, de zorg, paramedici. Het team regelt soms samenwerking met vrijwilligers van het Netwerk Palliatieve Zorg. Die kunnen bijvoorbeeld gevraagd worden als de mantelzorg overbelast is. De vrijwilliger komt een nacht waken bij de bewoner, zodat de mantelzorg kan slapen.

Vragen aan het team? Stuur een mailtje naar palliatiefteam@tantelouise.nl.

Bij zo'n eerste gesprek wordt de palliatieve fase ‘gemarkeerd’: wat is de zorgvraag en welke behoeften een bewoner heeft op lichamelijk, psychologisch, sociaal en spiritueel vlak? We vragen ook of een bewoner zijn of haar levensverhaal met ons wil delen, zodat wij de mens achter de bewoner leren kennen. Die markering is een momentopname. Met de verschillende palliatieve fases kunnen ook de behoeften veranderen. Daarom worden volgend op dat eerste gesprek regelmatig zogenoemde ACP-gesprekken gevoerd, die we samen met onze kaderartsen palliatieve zorg hebben opgezet. ACP staat voor Advanced Care Planning. Hierbij bespreken artsen en/of verzorgenden en verpleegkundigen de toekomstige (zorg)wensen en behandelingskeuzes, nog voordat deze zorg daadwerkelijk nodig is. Zo'n ACP-gesprek kan

onderdeel zijn van de zorgleefplan besprekingen. Als de bewoner of de naasten behoefte hebben aan een gesprek, of wanneer de zorg een verandering signaleert, kan een ACP-gesprek ook tussentijds worden ingepland.

Signaleren van veranderingen

"Palliatieve zorg is ook het kunnen herkennen van signalen. Minder mobiel zijn, minder eten en meer slapen, zijn indicatoren dat mensen in de terminale fase komen. In het hospice kijken we heel specifiek of een gast nog comfortabel is. Zelfs als iemand je dat niet meer kan vertellen, kun je het vaak wel zien. Dat leren kijken, signaleren van veranderingen en vervolgens de juiste mensen inschakelen, willen we heel graag aan de andere zorgteams overbrengen", zegt Marjolein.

Loslaten

Meneer Schillemans woont al bijna twee jaar in het zorgcentrum Vissershaven. Kort nadat hij de diagnose dementie kreeg, stelde hij in overleg met de huisarts een euthanasieverklaring op. "We hebben daar altijd heel open over gesproken, samen, maar ook met onze kinderen. Vier keer per jaar ging hij naar de huisarts, om te bespreken of hij nog steeds achter zijn verklaring stond. Die gesprekken deed hij altijd zelf, ik luisterde. Als ik nu zie dat hij pijn krijgt en niet meer kan leven zoals hij wil, dan kan ik hem ook loslaten. Dat hebben we zo besproken", vertelt mevrouw Schillemans.

"Het is belangrijk dat dit soort gesprekken ook bij tanteLouise worden gevoerd, met bewoners en hun

naasten", vervolgt ze. "Toen mijn man hier werd opgenomen, was hij in het ziekenhuis uitbehandeld. We wisten eigenlijk niet wat ons te wachten stond. Ik had graag een gesprek met de arts gehad over hoe het nu verder zou gaan en wat er nog mogelijk was."

Kwaliteit van leven

Susanne Brasser, verzorgende IG bij Vissershaven herkent dat: "De overdracht vanuit het ziekenhuis of andere specialisten is nu nog vaak beperkt. Door beter samen te werken in de regio en afspraken zo vast te leggen dat ze voor de juiste mensen beschikbaar zijn, kunnen we veel betekenen voor onze bewoners." Susanne staat achter de ambitie van tante om koploper te worden op het vlak van palliatieve zorg: "Soms merk ik dat mensen in de stervensfase moeite hebben om het leven los te laten. Mensen daar doorheen helpen, vind ik het mooiste wat er is."

"Gesprekken met bewoners en naasten zijn belangrijk"

Mevrouw Schillemans denkt veel na over de kwaliteit van leven en denkt als lid van de cliëntenraad ook mee over de zorg. "Ik vind dat de mensen hier veel zitten wachten. Van mij zou er meer georganiseerd mogen worden." Daarom kijkt mevrouw Schillemans of ze daar samen met andere mantelzorgers iets in zou kunnen doen, als aanvulling op de activiteiten die al door het team welzijn worden georganiseerd. "Daarnaast is de gewone rolstoel

van mijn man te zwaar. Ik zou graag een rolstoel met duwondersteuning willen, zodat ik zelf ergens met hem naar toe kan. Even weg uit deze omgeving, even naar het centrum, of een hapje eten met de familie." De rolstoel is in overleg met het management inmiddels aangeschaft. Het is een mooi voorbeeld van waar het bij palliatieve zorg volgens Bart om draait: "Leven toevoegen aan de dagen, in plaats van dagen toevoegen aan het leven."

Wat is palliatieve zorg?

Bij palliatie, wat verlichting betekent, staat niet de genezing maar de kwaliteit van leven centraal.

Er zijn vier palliatieve fases:

1. Ziektegerichte palliatie:

De focus ligt op het verlichten en onder controle houden van de symptomen. In deze fase is de kwaliteit van leven heel belangrijk. Zijn er wensen of behoeftes op sociaal, spiritueel, psychisch en lichamelijk vlak en hoe kunnen we daar invulling aan geven?

2. Terminale fase:

De bewoner verzwakt en wordt minder mobiel. De eerdere klachten verergeren en er kunnen nieuwe problemen ontstaan. De levensverwachting is maximaal drie maanden. In deze fase is het belangrijk dat de bewoner zich zo comfortabel mogelijk voelt.

3. Stervensfase:

Het overlijden dient zich onafwendbaar aan. De aandacht verschuift van kwaliteit van leven naar

kwaliteit van sterven. Deze fase duurt meestal niet langer dan een week, het zijn de laatste dagen voor het overlijden.

4. Nazorg:

Palliatieve zorg richt zich niet alleen op de bewoner, maar ook op zijn of haar dierbaren. Bij tanteLouise zijn er dan ook nazorgconsulenten die alle eerste contactpersonen bellen. Dan wordt gevraagd hoe het met hen gaat, hoe ze het laatste fase hebben ervaren en of er hulp nodig is. Daarnaast organiseert tante regelmatig herdenkingsbijeenkomsten op de verschillende locaties.

Meer weten over palliatieve zorg? Kijk ook eens op de website van het Netwerk Palliatieve Zorg van de regio Roosendaal, Bergen op Zoom en Tholen, waar tanteLouise net als veel andere zorgorganisaties in deze regio lid van is.

www.netwerkpalliatievezorgbgt.nl

Meedenken over mantelzorg

Elke maandag rijden Jan Verschoor en zijn vrouw Lenny van Waddinxveen naar Bergen op Zoom. Daar bezoekt hij zijn schoonvader, die sinds twee jaar in Het Nieuwe ABG woont. Jans vrouw is enig kind, dus de mantelzorg komt op hen beiden neer. Jan werd in juni 2024 lid van het mantelzorgpanel van tanteLouise: "Ik vind het belangrijk dat mantelzorgers gehoord worden en help graag bij het vormgeven van dat stukje beleid."

Een uitdaging

Het mantelzorgpanel bestaat uit mantelzorgers vanuit de verschillende verzorgings- en verpleeghuizen van tanteLouise. Het panel denkt mee over de zorg en over de rol en positie van mantelzorgers. Zo'n zes keer per jaar komen de leden bij elkaar om samen met onze mantelzorgconsulent onderwerpen te bespreken als communicatie en gastvrijheid, samenwerking met medewerkers en vrijwilligers en ondersteuning aan en expertise van mantelzorgers.

Jan Verschoor is inmiddels gepensioneerd en had 40 jaarlang een logopediepraktijk. Zijn werk speelde zich voor een belangrijk deel af in ziekenhuizen en zorginstellingen. "Ik was altijd bezig en betrokken, heb ook verschillende bestuursfuncties gehad. Met het mantelzorgpanel ligt er een uitdaging, dat vind ik leuk. TanteLouise heeft samenwerking met de mantelzorger in het beleidsplan staan. Ik wil graag helpen om daar vorm aan te geven. Ik vind het belangrijk dat wij als

mantelzorgers ons verhaal kunnen delen en gehoord worden; wij kennen de persoon in kwestie het beste en zien de zorg in de praktijk."

Niet alleen op huiskamerniveau

Hoe hij zelf als mantelzorger alle ballen in de lucht houdt? "Omdat er geen andere kinderen zijn, zorgen wij al sinds 2010 voor mijn schoonvader. Dat we op een uur rijden van Bergen op Zoom wonen, is wel eens lastig. Het is niet anders: de ballen zijn nog niet gevallen." Hoewel Jan positief is over tanteLouise, ziet hij ook verbeterpunten: "Op de afdeling voel ik me altijd wel welkom, maar soms krijg ik het gevoel dat de algemene gastvrijheid door de administratie wordt bepaald. Als je wel eens langer moet blijven, dan is het bijvoorbeeld niet gemakkelijk om een maaltijd te krijgen in het restaurant.

Ook vind ik persoonlijk dat invalkrachten minder betrokken zijn en anders omgaan met het beleid. Ik zou graag weten hoe andere mantelzorgers dat ervaren." Jan kijkt niet alleen op huiskamerniveau, maar signaleert ook kansen die de afdeling overstijgen: "Zo wil ik graag onderzoeken hoe de bereikbaarheid van de artsen verbeterd kan worden."

"Het is fijn om via het mantelzorgpanel mee te denken. Ik hoop dat er meer mensen bij komen, zodat alle locaties vertegenwoordigd zijn."

Mooie herinneringen

Tijdens de Dag van de Mantelzorg op 10 november 2024 is er een high tea die mede door Jan wordt georganiseerd. Hij kijkt zelf met veel plezier terug op de Dag van de Mantelzorg vorig jaar, toen er foto's werden gemaakt van bewoners en hun dierbaren. "Dat is een mooie herinnering. Daarnaast gaan wij graag met mijn schoonvader naar de feestjes en bingomiddagen die in het mooie restaurant van Het Nieuwe ABG gehouden worden. Waar we ook altijd bij zijn, is het bezoek van prins carnaval. Mijn schoonvader is een echte krab, die vindt dat mooi. Dat er zoveel georganiseerd wordt, is zeker een compliment waard."

Mantelzorgers worden gehoord

Bij die gelegenheden ontmoeten mantelzorgers elkaar en wisselen zij ervaringen uit, iets wat Jan belangrijk vindt. Zelf raakte hij door een voormalig lid betrokken bij het mantelzorgpanel. "Zij was zo enthousiast, dat er nu zelfs twee panelleden vanuit Het Nieuwe ABG deelnemen. Ik hoop dat er meer mensen bij komen, zodat alle locaties vertegenwoordigd zijn. Het is fijn om mee te denken en mijn steentje bij te dragen. Of onze suggesties ook daadwerkelijk worden overgenomen, moet nog blijken, maar ik heb er vertrouwen in. De locatiemanager en assistent, de voorzitter van de lokale cliëntenraad en de dagbestedingscoaches: iedereen ontvangt mij enthousiast. Ik heb echt het gevoel dat we gehoord worden."

Ook meedenken?

Het mantelzorgpanel van tanteLouise denkt kritisch mee over onderwerpen die specifiek met mantelzorg te maken hebben. Het panel bestaat naast de lokale en centrale cliëntenraden van tanteLouise. We zoeken altijd nieuwe leden! Meer weten over het panel of lid worden? *Kijk op www.tantelouise.nl/mantelzorg of stuur een e-mail naar [mantelzorgconsulent José van der Linden](mailto:mantelzorgconsulent@tantelouise.nl) via mantelzorg@tantelouise.nl.*

“Herinneringen maak je samen”

Of ze genoten hebben? Nou en of! Eind maart stapten de broers Sjoerd en Maarten Asselbergs in Brussel in het vliegtuig, samen met hun moeder Anne. Zij mocht tussenin. De bestemming? Göteborg, de tweede grootste stad van Zweden.

“In de buurt woont ons zusje Corine. Zij is twee jaar geleden geëmigreerd. Het leek ons leuk om daar nog één keer met het hele gezin een lekker lang weekend bij elkaar te zijn”, zegt Maarten.

Veilig

Moeder Anne (78) woont al enige tijd in Vissershaven. Op haar eigen verzoek, samen met haar trouwe viervoeter Murphy. “Thuis voelde ze zich niet helemaal veilig meer. Als gevolg van Alzheimer is ze vergeetachtig en dat maakte haar onzeker. In Vissershaven voelt ze zich helemaal op haar plaats. Ze laat drie keer per dag zelfstandig de hond uit, ze wandelt graag en er wordt goed op haar gelet. Dat voelt veilig. Alle lof.”

Nog één keer

Kort na de verhuizing van Corine bracht Anne Asselbergs nog in haar eentje een tiendaags bezoek aan Zweden. Dat zou nu een hele opgave zijn, weet Maarten. “Je merkt dat Alzheimer haar raakt. Ze gaat steeds een klein beetje meer achteruit. Vandaar dat we hebben gezegd: kom laten we het nog één keer doen, nu het nog kan. Gewoon, gezellig. Leuke dingen doen met elkaar.”

Prachtig

Het reisgezelschap vertrok op Goede Vrijdag, het weekend werd nog veel beter. “Ze heeft er zo enorm van genoten. Zweden is prachtig. We zijn naar de kust gereden, hebben lekker gewandeld langs het water. Het is zo waardevol. Het was ook echt leuk. Goed, een enkele keer was ze wat gedesoriënteerd, dacht ze dat we in Rotterdam waren, waar Corine eerst woonde. Maar het is gewoon mooi dat we dit nog samen kunnen beleven. Met elkaar. En als zij het vergeet, dan weten wij het nog. Herinneringen maak je samen; het zijn ook ónze herinneringen. Die nemen we voor altijd mee.”

Blijvende herinneringen

De mooiste herinneringen dragen we in ons hart en koesteren we in onze gedachten. Maar er zijn veel manieren om die herinneringen ook tastbaar en levend te houden, vooral wanneer iemand is overleden. Wat dacht je van een kettinkje met een tekst in het handschrift van je geliefde? Of samen nog een mooie foto maken, een tatoeage laten zetten of een afspeellijst samenstellen met hun favoriete nummers. Er zijn zoveel mogelijkheden om een blijvend aandenken te creëren. Het voelt misschien vreemd om hierover na te denken, maar sommige dingen kun je niet meer regelen als iemand er niet meer is.

In Hof van Nassau vulden bewoners en mantelzorgers samen de bloembakken met viooltjes

Samen kleur geven aan het leven

TANTE'S NIEUWTJES

Er is er een jarig hoera, hoera Dat kun je wel zien dat is Sara!

In september vierden we in onze locatie Bosgaard een klein feestje: SARA, onze geliefde robotcollega, woont namelijk alweer 5 jaar bij ons! SARA ondersteunt bewoners en medewerkers, bijvoorbeeld bij het bewaren van rust tijdens drukke momenten op de dag. "Als we SARA aanzetten blijven bewoners gemoedelijk in de huiskamer zitten. Zo kunnen wij op het gemak iedereen uit bed halen, zonder dat anderen gaan dwalen of onrust hebben", vertelt een medewerker. SARA trakteerde zelf op gebakjes om haar jubileum te vieren. Nu gaat deze versie met pensioen, maar geen zorgen: we verwelkomen een gloednieuwe SARA 3.0! Bosgaard kijkt ernaar uit om ook de komende jaren veel plezier en hulp te hebben van deze bijzondere collega. sinterklaas.evententantelouise.nl voor een impressie.

Olympische Spelen prijsvraag: Er is een winnaar!

In ons vorige magazine vroegen we jullie: 'Hoeveel goud, zilver en brons wint Nederland tijdens de Olympische Spelen?'. We wonnen in totaal 34 medailles waarvan 15 goud, 7 zilver en 12 brons. Met slechts drie medailles verschil van het juiste antwoord, mogen we vrijwilliger Conny de Klerk - van Beek

feliciteren met de overwinning! Ze wint een tanteLouise sportpakket en is inmiddels al geïnformeerd over haar prijs.

Boekentip

Huisarts Mirjam Willemsen, zelf ongeneeslijk ziek, schreef een boek over leven, loslaten en doodgaan. In Het laatste hoofdstuk heeft ze negentien verhalen van haar eigen palliatieve patiënten opgetekend. In een interview in Mezza (31 augustus 2024) vertelt ze dat het belangrijk is om te kijken naar wat iemand zelf wil in de laatste fase. Wat iemand nodig heeft om – uiteindelijk – los te kunnen laten. "Je mag op je eigen manier gaan. Dat hebben de mensen in mijn boek me geleerd."

Het laatste hoofdstuk, uitgeverij Volt

Filmtip: Human Forever

In deze documentaire bezoekt Teun Toebes, bekend van zijn boek 'VerpleegThuis', samen met filmmaker Jonathan de Jong elf verschillende landen op vier continenten om te zien hoe mensen daar omgaan met dementie. Zijn missie? De levenskwaliteit van mensen met dementie verbeteren. De documentaire is te zien op Videoland.

Verhuizen van De Nieuwe Haven naar Onze Stede

"Voor ons pakt het goed uit"

Annie Kinkels-Hameeteman (84) en Jan Kinkels (85) slapen eindelijk weer op één kamer, na 4 jaar niet bij elkaar te hebben gewoond. Na de sluiting van De Nieuwe Haven in Dinteloord konden ze gelukkig terecht in een tweepersoonskamer in Onze Stede.

Meer dan 65 jaar geleden - een dag na dit interview is hun huwelijksverjaardag - kwam de uit Willemstad afkomstige Jan 'zijn' Annie, geboren te Goeree-Overflakkee, tegen op de fiets. Hij had haar nog nooit gezien, maar zwaaide en sprak haar aan. "Toen zijn we nooit meer uit elkaar gegaan", vertelt Annie. Ze was nog geen 18. Ruim een jaar later moesten Jan en Annie trouwen vanwege haar eerste zwangerschap. Ze kochten een huis in Dinteloord. Zoons Jack en Wim zorgen nu voor hen. Jan: "Ze regelen alles voor ons."

Zo ook voor de verhuizing van Dinteloord naar Steenberg (die is inmiddels achter de rug, maar moest ten tijde van het interview nog gebeuren). Jack pakt in, Wim doet de administratie. Of ze er tegenop zien? Jan: "Nee hoor." Annie: "Ik wel. Alle spulletjes moeten dan

weer op dezelfde plek komen." Zoon Wim: "Dat komt helemaal goed. Alleen nog even kijken of de tafel past."

Elke dag

Vier jaar geleden moest Annie naar verzorgingshuis De Nieuwe Haven. Jan zorgde al vijftien jaar voor haar, maar dat werd hem te zwaar. "Het is goed hier", zegt ze. Jan woont in een aanleunwoning even verderop. Hij komt elke dag om tien uur 's ochtends en gaat om half twaalf weer naar huis om te koken. Tegen vier uur 's middags komt hij terug en blijft tot een uurtje of half acht. Wim: "Het was in het begin wennen, maar na verloop van tijd ging het hartstikke goed."

Overal brood

Dat Jan moet verhuizen, vindt hij niet erg. "Mij maakt het niet uit, ze bakken overal brood. En voor ons pakt het goed uit. Ik zag het niet zitten om steeds op en neer te moeten vanuit Steenberg. Ik wil graag bij mijn vrouw zijn." Voor de andere bewoners die uit hun geliefde Dinteloord moeten verhuizen, vinden ze het vreselijk. Ze betwijfelen of er opnieuw wordt gebouwd. Wim: "Daar wordt al meer dan 25 jaar over gesproken. Het is nog niet gebeurd, dus worden mensen onzeker."

Samen slapen

Over Onze Stede zijn ze positief. Prachtig, vond Annie het tijdens de kijkdag. Wim: "Mijn vrouw en ik gaan elke zondag naar vader en moeder om een bak koffie te drinken. Dat gaan we gewoon voortzetten." Jan en Annie zijn blij dat ze weer samen wonen. Jan: "Ik heb gezegd, 's morgens blijf ik bij je. 's Middags ga ik een potje kaarten." Dat ze weer op één kamer kunnen slapen vinden ze bijzonder. Jan, lachend: "Maar als ze snurkt, dan gaat ze op het balkon."

Lees op de volgende pagina een interview met onze raad van bestuur over de toekomstplannen voor De Nieuwe Haven én de andere huisvestingsplannen van tanteLouise.

Bouwen, bouwen, bouwen aan een nieuwe toekomst!

TanteLouise presenteerde onlangs haar nieuwe Strategisch Huisvestingsplan. Daarin staat gedetailleerd beschreven wat tante de komende tien jaar wil realiseren op het gebied van vastgoed. En dat is niet mis, verzekeren bestuurders Ingeborg Roks en Jan-Kees van Wijnen.

Een Strategisch Huisvestingsplan, wat houdt dat in?

Als organisatie is tanteLouise altijd in beweging. Dat moet ook wel, willen we ook in de toekomst de best mogelijke zorg bieden aan een groeiend aantal ouderen. We doen dat door lenig mee te veren met de ontwikkelingen in de samenleving. Beter nog: we zijn die graag een stapje voor.

Van de plaat die inmiddels grijs is gedraaid, kent iedereen het refrein: dubbele vergrijzing, een groeiende zorgvraag en te weinig mensen om die zorg te leveren. Wil tanteLouise ook de komende jaren haar maatschappelijke opdracht kunnen vervullen, dan zullen we - met elkaar - de zorg anders moeten organiseren. In gebouwen waarin het niet alleen prettig wonen en werken is, maar die nóg efficiënter zijn en wonen en werken meer dan ooit ondersteunen. Hoe we dat de komende jaren voor elkaar willen krijgen is vastgelegd in het Strategisch Huisvestingsplan.

Waar gaat tante als eerste bouwen en waarom juist daar?

TanteLouise kan - dat spreekt voor zich - op bestaande locaties pas vervangende nieuwbouw ontwikkelen als er alternatieve huisvesting beschikbaar is. Een tweede belangrijke factor is de tijd. Of eigenlijk het gebrek daaraan. Het is al lang bekend dat Het Nieuwe ABG - een tijdelijke voorziening - in 2029 moet zijn ontmanteld. Daar valt, na eerder uitstel, niet meer aan te tornen. In 2018 al lanceerde tanteLouise daarom een plan om op de plaats van het sterk gedateerde Huize St. Catharina een nieuw, eigentijds zorgcomplex te bouwen. Een verpleeghuis met voldoende capaciteit om in één klap alle bewoners van Het Nieuwe ABG in onder te brengen en nog meer. Helaas, het liep anders. Door het langslappende juridisch gesteggel tussen erfgoedclubs en de gemeente Bergen op Zoom, raakt de deadline van juni 2029 steeds verder uit het zicht. Helemaal nu de Raad van State heeft laten weten dat een definitieve uitspraak misschien wel een jaar of nog langer op zich laat wachten. Om gek van te worden, maar gelukkig heeft tanteLouise tijdig rekening gehouden met een dergelijk scenario. Er is dus ook een plan B, dat nu actueel wordt.

Tante verandert van koers?

Dat kan niet anders, maar we hebben daar goed over nagedacht. Om het verlies aan geplande verpleeghuisplaatsen in 't Ketriontje tijdig op te vangen, bouwen we vanaf 2025 niet één maar twee nieuwe verpleeghuizen. Op de plaats van het voormalige St. Elisabeth in Halsteren komt een verpleeghuis, compleet met een hospice én het nieuwe zorgconcept VanThuisUit. Tegelijkertijd gaat tante met Stadlander aan de slag op de plaats waar ooit de Warandeflat stond. Op het nu nog

braakliggende terrein naast de Jacquelineflat verrijst een prachtig complex met een verpleeghuis, een VanThuisUit maar ook een cluster van huurappartementen voor oudere bewoners. Die wonen daar zelfstandig, gezellig bij elkaar, al dan niet met ondersteuning van hun naasten. Professionele zorg die zij eventueel nodig hebben, wordt onder de noemer van Volledig Pakket Thuis geleverd door tanteLouise.

In de gemeente Woensdrecht wordt de komende jaren nieuw gebouwd bij Mariahove terwijl Heideduin in Hoogerheide in samenwerking met Woningstichting Woensdrecht geschikt wordt gemaakt voor zelfstandig wonen. De oudere bewoners huren daar - net als bij De Warande - hun eigen appartement. De zorg die daar eventueel nodig is, levert tanteLouise vanuit de nabijgelegen locatie Hoogerwaard. Ook in Heideduin is plaats voor een VanThuisUit.

Daarmee is de koek nog niet op. Voor de wat langere termijn staat de bouw van nog eens twee nieuwe verpleeghuizen op de rol, deze keer in Dinteloord en in Steenberg. En dan wordt ook nopens een aantal andere locaties van tanteLouise verduurzaamd of aangepast zodat ook die efficiënter worden in gebruik, zoals het Servicebureau. Interne verbouwingen zijn er ook in de zorglocaties Moermont en op de PG-afdelingen van Stuijvenburgh.

Tante bouwt dus wel anders dan anders?

Deels wel, ja. Zoals aangegeven gaat vervangende nieuwbouw plaatsvinden voor diverse verpleeghuizen. Maar we breiden niet uit in het aantal verpleeghuisplaatsen. De groeiende zorgvraag vangt tanteLouise zoveel mogelijk op door met woningcorporaties en externe investeerders nieuwe woonzorgconcepten te ontwikkelen. Zoals met VanThuisUit, waarmee tante eerder dit jaar nog de nationale HR Zorg Award won. Bij VanThuisUit trainen we ouderen die nu nog zelfstandig wonen om hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid te vergroten zodat ze pas later (of helemaal niet) naar het verpleeghuis gaan. Als je ouderen vraagt wat ze het liefste willen, dan antwoorden ze vrijwel ook allemaal dat ze zo lang mogelijk zelfstandig thuis willen blijven. Met die geclusterde woonzorgconcepten geven we daar gehoor aan. De combinatie van een verpleeghuis met geclusterd wonen én het nieuwe zorgconcept VanThuisUit is wat ons betreft dan ook de toekomst. Onze toekomst...

Bekijk de locaties van tanteLouise op www.tantelouise.nl/locaties

“Die app is zó leuk,
ik kijk echt elke dag”

Jopie, Tessa en Duran laten trots de app zien.

Wat Jopie van den Broek nou het tofste van allemaal vindt aan de nieuwe tanteLouise vrijwilligersapp? Nou, misschien toch wel het digitale prikbord waarop berichten, foto's en video's van activiteiten in 'haar' Stuijvenburgh worden gedeeld. "Maar het eerste waar ik elke dag in kijk, dat is mijn inbox. Hip hè?"

Het enthousiasme van Jopie (71) is aanstekelijk, maar staat niet op zich. Na een eerste evaluatie - de app werd in het voorjaar gelanceerd - waarderen de vrijwilligers van Stuijvenburgh het nieuwe speeltje nu al met een 'hele vette' 8. Een recente poll onder alle gebruikers leert dat ze de app gemiddeld minstens drie keer per week gebruiken. Het zal niet verbazen: Jopie scoort bovengemiddeld. "Ik vind die app leuk, maar ook nuttig. Ik ben er blij mee."

Duran Berger is als aanjager van het project net zo tevreden met de hoge waardering. Hij is blij dat de app zo goed is geland, zoals ook blijkt uit andere statistieken. "We kunnen precies zien welk 'tegeltje' in het hoofdmenu vaak of minder vaak wordt aangetikt. Met die wetenschap kunnen we de app nog aantrekkelijker en efficiënter maken."

Specifieke kennis

De app biedt nu al een breed palet aan mogelijkheden. Van een vitaliteitsprogramma met oefeningen en gezonde recepten tot de mogelijkheid voor vrijwilligers om zich digitaal te scholen. Dat gebeurt met kennisclips, korte filmpjes waarin lastige onderwerpen op begrijpelijke wijze worden uitgelegd. Over wat wel of niet mag binnen de Wet Zorg en Dwang tot het helpen van bewoners bij slikproblemen. Duran: "Dit aanbod wordt nog verder uitgebreid: er is onder vrijwilligers grote behoefte aan specifieke kennis. De zorg is complexer en dat vraagt meer van onze vrijwilligers om daar goed mee om te gaan."

Jopie van de Broek beaamt dat. Zij ondersteunt vooral bewoners van de PG-afdeling. "Dan is het fijn om te weten hoe ik met bepaald 'ander gedrag' het beste om kan gaan. Maar ook wat cliënten wel of niet van ons mogen verwachten als we gaan werken volgens de vijf stappen van zelfredzaamheid."

Behoeft aan communicatie

Niet zelden worden de mooiste dingen uit nood geboren. Het zaadje voor de vrijwilligersapp werd geplant tijdens de coronacrisis. "Toen plots al onze huizen op slot gingen, hakte dat er ook bij onze vrijwilligers stevig in. Ze mochten niet meer binnen. Bij tante beschouwen we vrijwilligers als onmisbaar, maar het gevoel van er echt bij te horen, die verbondenheid met tante, stond plots behoorlijk onder druk", merkte Duran Berger. Als coördinator vrijwilligerswerk ging hij op zoek naar de diepere gronden, maar ook naar een oplossing. Zijn belangrijkste vragen: 'Hoe kunnen we het gevoel bij onze vrijwilligers dat ze er wel degelijk bij horen herstellen?' En 'Wat geeft dan wel die verbinding?'

Hij sprak erover met talloze mensen binnen tanteLouise,

zowel individueel als in groepsverband. Sleutelwoord in alle gesprekken: communicatie. Maar hoe dan? Duran: "Vrijwilligers willen vooral graag dat ze tijdig, snel en volledig op de hoogte worden gebracht van de laatste nieuwtjes. Ze willen nuttige informatie maar ook met elkaar in contact kunnen blijven. Deze app biedt het allemaal."

“Vrijwilligers willen nuttige informatie, maar ook met elkaar in contact kunnen blijven. Deze app biedt het allemaal.”

Uitrol

Samen met softwarebedrijf Business Apps werd een gebruiksvriendelijke app ontwikkeld in de huisstijl van tanteLouise. Na de geslaagde proef bij Stuijvenburgh, kan het 'wondertje der digitale techniek' breder worden uitgerold. Bosgaard en Vissershaven volgen op korte termijn. Duran en Jopie voorzien ook daar een zachte landing. "De lancering in Stuijvenburgh was al een feestje op zich. We waren met de hele club bij elkaar, zo gezellig. Het activeren van de app was een koud kunstje. Dat ging heel goed allemaal."

Veel mogelijkheden

Jopie zweert inmiddels bij haar tablet. "Ik ben er thuis nog diezelfde avond eens goed voor gaan zitten. De app was meteen goed gevuld; je kunt er van alles mee doen. Zelfs chatten met elkaar. Zo houden we toch contact, ook als we elkaar een tijdje niet zien." Op fluisterton: "Daar heeft mijn dochter voor gezorgd. Die heeft al die informatie er op gezet. Knap, hè?"

Die dochter van Jopie, dat is Tessa Valstar. Als dagbestedingscoach in Stuijvenburgh is ze tevens contactpersoon voor de vrijwilligers. Met ondersteuning van Business Apps heeft ze kunnen oefenen in het plaatsen van content. Van een activiteitenkalender tot nieuwsbrieven, van scholingen tot vakantieschema: het is een fluitje van een cent. Tessa: "De mogelijkheden zijn onbegrensd. Notulen van bijeenkomsten gaan via de app, vrijwilligers delen hun beschikbaarheid in een overzichtje. Komen we iemand tekort, sturen we ze een pushbericht: Help, wie kan er bijspringen? Superhandig allemaal..."

Meer weten over vrijwilligerswerk bij tanteLouise? Kijk op tantelouise.nl/vrijwilligerswerk

Dik verdient!

Eerlijk is eerlijk, een compliment krijgen of geven: het geeft je allebei een goed gevoel. In deze rubriek bieden we jou daarom de ruimte om je waardering te uiten aan een collega, vrijwilliger of misschien wel bewoner. Misschien wil je iemand in het zonnetje zetten vanwege een bijzondere prestatie of gewoon zomaar, omdat die collega altijd klaar staat om anderen te helpen.

Voor Florian Luiken

"Florian, die tot 1 september bestuurssecretaris was bij tanteLouise, is onwijs betrokken bij de organisatie en onze cliënten, staat altijd voor je klaar als je hem nodig hebt en levert scherpe inhoudelijke feedback. En hij houdt van gezelligheid! Florian, dankjewel voor alles en veel succes met je verdere carrièreplannen!"

Ingestuurd door: Hanneke Nagtzaam

Florian, Hanneke en Annick

Voor team Broederhuis in Huijbergen

"Ik wil eigenlijk het hele team van het Broederhuis in Huijbergen in het zonnetje zetten. Ondanks dat we een heel klein team zijn, staan we altijd voor elkaar klaar. Top."

Ingestuurd door: Linda de Nijs - Wouts

Na 32 jaar dienstverband zijn Liset Roosenboom en tanteLouise - na een ophelderend gesprek - deze zomer op een goede manier uit elkaar gegaan. We zijn blij dat er voor beide partijen een goede oplossing is gekomen. We wensen Liset een rustige pensionering toe..

Voor alle mantelzorgers

"Ik wil alle mensen die mantelzorgen voor een naaste die woont bij tante maar zeker ook alle medewerkers van tante die naast hun werk mantelzorgen, in het zonnetje zetten. Mantelzorger is een titel die je niet kiest of verdient maar gewoonweg soms krijgt in het leven. Deze hele grote groep mensen verdienen wat mij betreft dagelijks een portie zon."

Ingestuurd door: Karin Hall

Voor alle vrijwilligers en medewerkers van De Vossemeren

"Ik wil graag alle vrijwilligers en medewerkers van locatie De Vossemeren in het zonnetje zetten! De Vossemeren is een kleine locatie met een groot aantal vrijwilligers. De medewerkers en vrijwilligers staan altijd klaar voor onze bewoners. Ze staan voor een goede kwaliteit en de vrijwilligers ondersteunen waar nodig op de afdeling en bij activiteiten zoals wandelen en bingo. Echte zorgtoppers met een hart van goud!"

Ingestuurd door: Carly Daalmans

Voor alle vrijwilligers van Mariahove

"Omdat zij zich na de ook voor hen ingrijpende veranderingen van de verhuizing voor onze bewoners blijven inzetten."

Ingestuurd door: Arjanne de Vos

Voor Anneke Zijlmans

"Anneke is onze vrijwilliger op woning 15 in Kardinaal de Jonglaan. Ze staat altijd klaar voor ons en onze bewoners. Koken, activiteiten en ze is niet beroert om langer te blijven als er iets op doet. Ze is een schat, onmisbaar en even lief voor iedereen van het team woning 15."

Ingestuurd door: Nadia Mahboeb

Heb jij ook iets liefs te zeggen, een mooie prestatie te delen of wil je je waardering uitspreken aan iemand die dat 'Dik verdient' heeft? Stuur jouw bericht naar pr@tantelouise.nl en wie weet plaatsen we jouw inzending in het volgende magazine.

Colofon

Dit magazine is met zorg en aandacht gemaakt voor medewerkers en vrijwilligers van tanteLouise. Om verspilling tegen gaan komt er maar één magazine per huisadres binnen. Ook al werk je met meerdere gezinsleden bij tanteLouise.

Tekst: **Afdeling communicatie en Typisch Termeer**

Fotografie: **Tonny Presser, Maartje Brockbernd, Gian Fotografie en tanteLouise**

Illustraties p. 14-16: **Petra Kwaadgras**

Illustratie achterzijde: **Eric Elich**

Vormgeving: **De Werkkamer**

Drukwerk: **Verloop drukkerij**

Heb je vragen of wil je een reactie geven op dit magazine? Stuur dan een mailtje naar pr@tantelouise.nl.

Volg tante ook op social media

Bedankt aan iedereen die heeft meegewerkt aan dit magazine!

SAMEN ZIJN WE TANTE

